

Täysistunto

Torstai 25.3.2021 klo 16.03—18.49

Täysistunto alkoi klo 16.03. Täysistunto päättyi klo 18.49.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov (16.03—17.58) ja puhemies Anu Vehviläinen (17.58—18.49).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko
valtiovarainministeri Matti Vanhanen
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä
kuntaministeri Sirpa Paatero
sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
sisäministeri Maria Ohisalo
opetusministeri Jussi Saramo

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla oleville ministereille, ja painotan nyt sanoja ”paikalla oleville ministereille”, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Ari Koponen ps)

Suullinen kysymys SKT 59/2021 vp

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen.

Keskustelu

16.03 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Oikeus liikkua vapaasti maassa on yksi Suomen kansalaisten kaikkein keskeisimmistä perusoikeuksista. Hallitus, te ette ole tehneet kaikkeanne ennen näitä suunniteltuja liikkumisrajoituksia. Rajoilta vuotaa edelleen koronavirusta ja, mikä pahinta, sen eri muunnoksia Suomeen. Kansalliset sulut ja liikkumisrajoitukset eivät hyödytä, jos raja vuotaa. Vuosi on vierähtänyt, ja te olette päästäneet jo useita virusmuunnoksia maahan pitkittäen kansalaisten ja yritysten tuskaa. Arvon hallitus, onko tämä rajojen sulkeminen hallitukselle ideologisista syistä jotenkin vaikeaa, vai mikä tässä kiikastaa? Miksi rajoitatte mieluummin kansalaisten perusoikeuksia kuin vaatisitte ennakkotestausta maahan saapuvilta?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ohisalo.

16.04 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. Suomen rajapolitiikka, mitä tulee maahantulon edellytyksiin, on Euroopan unionin tiukimmasta päästä. Kysymys on kyllä siitä viruskontrollista kaikinensa, ja hallituksen yhteinen tahtohan on se, että kun matkustajamääriä on laskettu, noin 95 prosenttia kaikesta liikkeestä on jo vähentynyt. Tämän jälkeen kaikki, jotka maahan tulevat, pyritään testaamaan — tässä kunnat ja aluehallintoviranomaiset tekevät työtä ja testaavat kaikki rajoilla. Tämän vuoksi muun muassa rajanylityspaikkojen aukioloaikoja on lyhennetty ja tiettyjä rajanylityspaikkoja on suljettu. Eli kyllä kaikki keinot käytetään, ja tietysti myös negatiivinen testitodistus on luvattu valmistella sosiaali- ja terveysministeriössä. Näistä keinoista pitää olla kaikki mahdolliset käytössä. [Jussi Halla-aho: Kohta vuosi on mennyt!]

Tällä hetkellä Suomeen pääsee vain välttämättömistä syistä, huoltovarmuussyistä, töihin tai perhesuhdesyistä. Toisaalta myös kauppojen hyllyillä täytyy olla jatkossakin ruokaa ja apteekkeissa lääkkeitä. [Puhemies: Minuutti!] Rahti siis kulkee, ja tämä on tietysti Suomen huoltovarmuudelle aivan keskeistä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Koponen.

16.06 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Ohisalo, te sanoitte ”kaikki” — en tiedä, voiko tuohon uskoa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt laskelman, jonka mukaan suunnitelluista liikkumisrajoituksista seuraisi kauppoille miljardin euron kustannukset viikossa — kolmesta viikosta 3 miljardia. Hallituksen omien arvioiden mukaan yli 10 000 ihmistä voi jäädä ilman työtä, koska kiellätte muualla kuin ruokakaupassa, apteekissa tai vastaavassa käynnin. Hyvä hallitus, minkä takia te ette käytä täsmätoimia esimerkiksi ostoskeskuksissa ja kotibileissä hillumisen rajoittamiseksi vaan rankaisette kaikkia? Rankaisette niitäkin ihmisiä, jotka ovat tunnollisesti noudattaneet näitä suosituksia. Täsmätoimet puuttuisivat perusoi-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

keuksiin merkittävästi vähemmän kuin yleiset liikkumisrajoitukset. Myös taloudelliset ja inhimilliset tappiot yrityksille, yhteiskunnalle ja ihmisille jäisivät huomattavasti vähäisemmiksi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.07 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa eduskunta! Maan hallitus on tänään valtioneuvoston istunnossa käsitellyt esityksen varmasti yhdessä vaikeimmista tilanteista, johon poliittinen päättäjä voi joutua. Olemme tehneet tämän esityksen, josta varmasti tänään esitetään aivan oikeutetusti monta tarkentavaa kysymystä, suojellaksemme arviomme mukaan poliittisen päättäjän tärkeintä tehtävää, ihmisten terveyttä ja elämää. Valittu keino kohdistuu alueellisesti, tarkkarajaisesti esityksessämme pääkaupunkiseudulle ja Turkuun. Se kohdistuu ajallisesti minimaaliseen aikaan, josta terveysviranomaiset osoittivat, että rajoituksista on hyötyä. Miksi tämä keino valittiin? Siksi, että terveysviranomaiset, kansallinen terveysviranomainen, arveli maan hallitukselle tämän olevan nyt käytettävissä olevista keinoista se tehokkain, tärkein ja varmasti toimivin, jotta tämä taudin keskellä kituuttaminen päättyisi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Itse asiassa ennakkoon tulleiden tietojen mukaan näyttää siltä, että kaikki kysymykset liittyvät jollakin tavalla koronaan, ja pitäisin viisaana sitä, että käyttäisimme koko kyselytunnin näihin kokonaisuuksiin sillä tavalla, että emme pilko niitä erillisiin kysymyksiin, koska ne kuitenkin menevät ristikkäin tässä keskustelussa. Elikkä nyt, jos on joitakin sellaisia edustajia, jotka eivät äsken huomanneet pyytää sitä vastauspuheenvuoroa, sen painikkeen voisi hetkeksi avata ja ne voitaisiin kirjata tänne ylös. — Mutta seuraava kysymyspuheenvuoro on edustaja Taviolla.

16.09 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ymmärrän sen, että yksityistapaamisia — kotibileitä, kyläilyä ja muuta — täytyy pyrkiä rajoittamaan tässä tilanteessa. Ne ovat se suurin osa niistä fyysisistä kontakteista, missä se tartuntariski on. Sen sijaan erikoisliikkeissä ja kivijalkamyymälöissä asiointi: siellä on havaittu hyvin vähän jos lainkaan tartuntoja. Tämä on se tieto, minkä itse sain THL:ltä, että siellä on hyvin vähän tartuntoja, ja näin myös hallituksen esityksestä voi rivien välistä selvästi lukea.

Mutta jos nämä silti suljetaan, niin kuin edustaja Koponen perussuomalaisista hyvin sanoi, se maksaa miljardin viikossa. Jos te teette sen kuudeksi viikoksi, se on kuusi miljardia. Se on yli 4 000 yritystä, tuhansia yrityksiä siis, jotka ovat konkurssiuhassa. Kymmenettuhannet ihmiset saattavat siinä ainakin tilapäisesti menettää työpaikkansa. Perheet menettävät elantonsa. Masennusta, mielenterveysongelmia, alkoholismia, vaikka itsemurhia — kuinka paljon se tulee ihmishenkiä maksamaan? Onko hallitus pitänyt esillä sellaista vaihtoehtoa, että tämä liikkumisrajoitus aloitettaisiin niin, että se olisi yöaikaan, kuten Hollannissa? [Aki Lindén: Hollannissa onkin 15 000 kuollutta!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.10 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voitte olla varmoja, hyvät edustajakollegat, että hallitus on käynyt läpi aivan varmasti terveysviranomaisten kanssa ajatuksia vaihtaen kaikki mahdolliset muut vaihto-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

ehdot ennen kuin päätyi tähän ratkaisuun. Pitää myös tunnistaa, niin kuin hyvin tiedätte, että jo yli vuoden ajan suomalaiset yritykset, kotitaloudet, jokainen meistä on elänyt poikkeuksellista aikaa. Myös valtiovarainministeriö niin ikään tahona, jonka taloudelliseen arvioon tämäkin talo on tottunut luottamaan, on katsonut, että tehokkaat, ripeät, rajut rajoitustoimet ovat myös kansantaloudelle, yrityksille ja työllisyydelle sittenkin se paras vaihtoehto.

Mitä tulee tämän ratkaisun taustoihin, on erittäin hyvä, että tämä poikkeuksellinen ja historiallinen päätös ruoditaan eduskunnassa läpi perusteellisesti ennen kaikkea juuri siksi, kuten perussuomalaiset osoittivat kysymyksessään, että tässä käydään ihmisten perusoikeuksien äärelle. Vasta tuon eduskuntakäsittelyn jälkeen päätetään, onko tilanne edelleen välttämättömyyden kriteerit täyttävä ja otetaanko tämä kokonaisuus voimaan, mutta tähän juuri nyt suomalaisten näillä rajatuilla alueilla on hyvä valmistautua.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ohisalo.

16.12 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä palata tässä keskustelussa siihen, mistä tässä kaikessa on kyse. Tässä kaikessa on kyse viruksesta, joka tarttuu ihmisestä toiseen. Tärkein sääntö tässä kaikessa on se, että ihmisten väliset kontaktit täytyy saada minimiin, että jokainen meistä voisi omassa arjessaan pohtia, voisinko vähentää kontaktejani nyt seuraavat viikot. Toivottavasti emme puhu kuukausista, vaan toivottavasti pääsemme kesään, jossa voimme taas kohdata toinen toisiamme, elää vapaammin, yritykset voivat toimia vapaammin, saamme Suomen taloutta kestävästi kasvuun.

Hallitus on käynyt läpi muun muassa muita keinoja, kuten kokoontumisrajoitusten tiukennusta näillä alueilla. Tämä toimi on valmisteilla, paraikaa keskustelussa aluehallintoviranomaisten ja sosiaali- ja terveysministeriön välillä. Maskipakko tullaan esittämään tartuntatautilakiin tämän paketin lisäksi, jotta se on myös jatkossa meillä käytössä tämänkaltaisissa tilanteissa. Joukkoliikennevälineiden matkustajamääriä on rajattu. [Puhemies: Minuutti!] Olemme siis käyneet läpi erittäin monia keinoja, ja terveysviranomaiset nyt sanovat ja katsovat, että tarvitsemme isompaa, vaikuttavampaa keinoa, jotta näitä kontakteja saadaan vähennettyä.

2.2. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Petteri Orpo kok)

Suullinen kysymys SKT 60/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Orpo.

Keskustelu

16.13 Petteri Orpo kok: Arvoisa rouva puhemies! Tilanne on vakava. Siitä ollaan kaikki samaa mieltä. Ollaan samaa mieltä myöskin siitä, että lisää keinoja ja tiukkoja keinoja tarvitaan. Nyt on kyse enemmän siitä, mitkä ovat ne oikeat keinot.

Tämä liikkumisrajoitus on todella jyrkäv ase, niin kuin hallitus sanoo. Siinä puututaan perusoikeuksiin, ja lakiesitys itsessään vaikuttaa hyvin vaikeaselkoiselta ja vaikeasti toteu-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

tettavalta. Me haluamme kokoomuksessa, että hallitus todella tekee ensin kaiken muun, ennen kuin liikkumisrajoituksiin pitää mennä. Pitää olla ne testaukset siellä rajoilla, pitää vaatia se negatiivinen testitulos, pitää olla se maskipakko, pitää tiukentaa kokoontumisrajoituksia, ja kysyn: ei kai tässä nyt ole käymässä niin, että hallitus toi nyt tämän liikkumisrajoitusesityksen ja nämä muut odottavat? Tehkää nyt samalla tarmolla nämä välttämättömyydet. Ihmisten on vaikea ymmärtää, miksi rajat edelleen ovat auki virukselle.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.14 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän erittäin hyvin ja pidän perusteltuna, että oppositiopuolueet haluatte varmasti tutustua tähän esitykseen nyt, kun se eduskunnalle annetaan, ja muodostaa näkemyksenne tätä esitystä ja sitä kautta myös varmasti terveysviranomaisia kuullen, jotta saatte sen saman informaation, minkä hallitus tätä ratkaisua pohtiessaan on viimeisten viikkojen aikana saanut, myös valmistellessaan tämän esityksen vaativaa juridista puolta.

Kyllä, olemme käyneet läpi muita vaihtoehtoja. Kyllä, tässä maassa on jo erittäin paljon rajoituksia voimassa, ja kyllä, tämä esitys pitää sisällään myös liikkumisrajoitus- ja kontaktienvähentämisalueilla maskipakon.

Kaikkineen tämä esitys on sellainen, josta luulen, että suomalaiset näillä alueilla, näissä kaupungeissa eivät pidä, mutta politiikassa joutuu tekemään myös erittäin epämieluisia ratkaisuja pitääkseen kiinni arvoistaan ja päättäjän tärkeimmästä tehtävästä, terveyden ja elämän suojelemisesta, siitäkin huolimatta, että tietää, että tällä esityksellä on jo täälläkin mainittuja lieveilmiöitä, negatiivisia vaikutuksia. [Puhemies: Minuutti!] Siksi me olemme myös yrityksiä tukemassa, siksi me olemme myös sosiaalipalveluita parantamassa, siksi me olemme tukemassa terveydenhuollon viranomaisia, jotta hoitohenkilöstö jaksaa tämän prosessin läpi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Minuutti on pitkästi yli. — Edustaja Orpo.

16.16 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on aivan selvää, että tämä on vaikea päätös ja vaikea tilanne. Me ollaan valmiit siihen käsittelyyn täällä eduskunnassa, että tämä esitys käydään todella tarkkaan läpi, punnitaan sen välttämättömyyttä, mutta samaan aikaan me halutaan käydä läpi näiden muiden keinojen vaikutukset. Ja myöskin pitää huomioida se, että liikkumisrajoituksilla luodaan myöskin ennakkotapausta siitä, miten jatkossa voidaan ihmisten perusoikeutta, liikkumisen vapautta rajoittaa. Me tullaan käsittelemään tämä hyvin.

Mutta, arvoisa hallitus, minun on pakko palata vielä kerran tähän rajakysymykseen. Nyt tulee sellainen kuva kuin sillä ei olisi enää väliä, kun virus on jo täällä, mutta ne muuntovirukset, virusmuunnokset syntyvät maailmalla, tulevat Suomeen matkustajien mukana, ja me emme enää oikein usko siihen, että se tulee kuntoon, vaikka te sanotte, että tämä asia laitetaan kuntoon. Tämä on aivan kriittinen juttu. Kun Tukholmassa ja Virossa on paljon eri variantteja, niin voitteko te nyt luvata, että nämä negatiiviset testitodistukset vaaditaan ja te tuotte esityksen niin nopeasti kuin mahdollista ja että me voimme luottaa siihen, että jokainen matkustaja ohjataan pakolliseen testiin? Sillä me estetään se, että mahdollisimman moni uusi virus ei pääse Suomeen, koska päästessään ne leviävät monin-, moninker- taisesti suomalaisten [Puhemies: Minuutti on jo!] keskuuteen.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.17 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen itsekkin pitänyt tätä rajaturvallisuutta yhtenä merkittävimmistä asioista, jotka on saatettava kuntoon niin, että me myös täällä eduskunnassa ymmärrämme, kuinka tärkeää on tässä miettiä, kenen perusoikeudet laitetaan toisen edelle. Ja nyt ollaan saatu eduskunnasta selvä vihreä valo sille, että rajaturvallisuutta parannetaan sen käsittelyssä olleen HE:n pohjalta, johon on nyt laadittu maahantulomalli. Huomenna tämä asia on presidentin esittelyssä, ja laki hyväksytään siltä pohjalta. Lähtökohta on se, kuten tässä edustaja Orpo totesi, että kaikki maahan tulevat ohjataan terveystarkastukseen — se on olennaista.

Mutta nyt meidän täytyy tänään kiinnittää huomiota siihen, että tämä tautitaakka, joka Suomea on kohdannut, on niin valtava, että me emme yksinään tällä yksittäisellä toimella tai jollain toisella yksittäisellä toimella saa tätä taakkaa haltuun niillä alueilla, joilla epidemia on karkaamassa. Ja näillä alueilla tarvitaan laajamittaista, [Puhemies: Minuutti!] nopeaa toimea, jolla saadaan tämä haltuun, ja siksi on nyt raskain sydämin päädytty esittämään tätä kyseistä esitystä, josta tänään keskustellaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lepomäki.

16.18 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulimme tänään hallituksen infossa, että ihmisillä on liikkumisrajoitusten puitteissa mahdollista ostaa koriste-esine muiden tavaroiden tai elintarvikkeiden joukossa, jos se kuuluu tällaisiin päivittäisiin tarvittaviin hyödykkeisiin. Tämähän tarkoittaa sitä, että käytännössä esimerkiksi asiointi suurissa hypermarketeissa tai sitten verkkokaupassa on mahdollista, mutta sen sijaan erikoisliikkeet, jotka ovat olleet jo aika pitkään hätää kärsimässä, kärsivät tästä nytten aivan kohtuuttomasti. Moni näistä yrityksistä ei ole ollut tähänkään asti koronatukien piirissä. Miten te ajattelitte tähän asiaan puuttua? Siellä on monella yrittäjällä iso hätä. Velkaneuvonnassa on tällä hetkellä erittäin paljon pienyrittäjiä.

Ja toinen kysymys, ministeri Saarikko, kun sanoitte, että meillä oppositiossa on nyt mahdollisuus tutustua näihin asiantuntija-arvioihin, joita te olette jo viikkokaupalla pyörittelleet: miksi vasta nyt?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Lintilä.

16.20 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin haluan hiukan korjata perussuomalaisilta tullutta tietoa, että tästä aiheutuu miljardin kulut yrityksille per viikko. TEM teki laskelman, joka on hyvin raaka laskelma, ja se miljardi oli liikevaihdon vähentyminen. Se on eri asia. Liikevaihto ja kulut ovat eri asia, eli pyydän tämän huomioimaan jatkossa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Edustaja Lepomäen kysymykseen erikoisliikkeitten osalta: Me ollaan jo aloitettu kustannustuki nelosen valmistelu. Eli tulee kustannustuki nelonen, jonka piiriin otetaan nämä erikoisliikkeet. Ne tulevat olemaan myös kustannustuki kolmosessa mukana. Kolmostahan pystytään hakemaan huhtikuun puolenvälin jälkeen, ja seuraava, nelonen, olisi tarkoitus saada sitten kesäkuun aikana.

2.3. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 61/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

Keskustelu

16.21 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Pandemia on jatkunut yli vuoden, ja rajat vuotavat edelleen, niin kuin vuotavat myöskin maahantulijoiden nenät ilman maskipakkoa, vaikka kuinka hallitus pyrkii parantamaan tilastoja.

Nyt ravintoloiden sulkua on takana kohta kolme viikkoa, ja jatkoa on tulossa. Viikot ovat piinaavia näille yrityksille. Sulkutoimenpiteiden kohdistaminen maakuntapohjalta aiheuttaa tilanteita, joissa rajoitukset koetaan epäsuhtaisina ja liian ankarina paikalliseen tautilanteeseen nähden. Maakuntien sisälle mahtuu taudin leviämisen riskin kannalta varsin erilaisissa tilanteissa olevia kuntia. Vastaavasti leviämisen riski maakuntien sisällä vaihtelee. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä, miksi hallitus ei ravintoloiden sulun jatkamista koskevassa esityksessä ottanut huomioon enemmän paikallista tilannetta, vaan sulkutoimenpiteet ollaan edelleen kohdistamassa maakunnittain?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Haatainen.

16.22 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ravintolalaki, siis tämä mara-laki, sulkulaki, on juuri eduskunnan käsittelyssä, ja käsittääkseni talousvaliokunnasta mietintö nyt tulossa, tai joko on tullut ihan näillä minuuteilla suurin piirtein, ja siellä esityspohjana oli nyt se edellisen kolmen viikon ravintolasulku, eli emme lähteneet sitä tässä aikataulussa muuttamaan. Näitä eri aluejakoja, pohjia kyllä käytiin läpi sen edellisen perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta, ja nyt maakuntajako otettiin pohjaksi. Toinen olisi voinut olla sairaanhoitopiirit, mutta se olisi lähestulkoon sama kuin maakuntajako. Sitten olisi voitu ottaa aluekuntamalli, mutta sellaista ei ole olemassa lainsäädännöllisesti. Sitten tietysti kunta olisi voinut olla teoriassa, mutta THL:stä ja terveydenhuoltoviranomaisilta on selkeä kanta siihen, että kuntajako olisi liian pieni, koska ihmiset siirtyvät kunnista toiseen, ja näin ollen on parempi, että ne ovat suurempia alueita, kokonaisuuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

16.23 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset käskivät ottaa mallia Hollannista: Hollannissa on kuolleita 16 700. Suhteutettuna Suomen väkilukuun se olisi Suomessa noin 6 000, mikä on lähes kymmenkertainen määrä meidän maahamme verrattuna.

Kysymykseni ministereille on: Eikö tällaisessa tilanteessa, jossa me olemme, mahdollisesti siinä tilanteessa, jossa Irlanti oli joulukuussa ja Tanska oli marraskuussa, pidä ottaa käyttöön kaikki keinot? Nämä maat, jotka mainitsin, ja monet muut ovat tulleet erittäin

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

korkeista ilmaantuvuusluvuista nopeasti alas kaikilla keinoilla, joihin ovat kuuluneet myös nämä liikkumisrajoitukset.

Meillä on täällä myöhemmin tänään hallituksen esitys 31, joka käsittelee tartuntatautilain 58 g §:ää. Jo nyt siinä on kunnan terveysviranomaisilla mahdollisuus sulkea kauppakeskusten yleiset tilat oleskelulta ja niin sanotulta hengailulta — siis kunnan terveysviranomaisilla niin Turussa, Helsingissä, Espoossa kuin muissakin kokoomusjohtoisissa kaupungeissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.24 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilman muuta vaihtoehto olla antamatta tällaista esitystä ja toivoo, että asiat menevät parempaan suuntaan. Toinen vaihtoehto on — niin kuin viruksen äärellä kannattaa toimia — toimia mieluummin pikkuisen etukäteen ja ennalta ehkäisten kuin toimia sitten, kun ei enää voi.

Aivan kuten edustaja Lindén totesi, erittäin monessa Euroopan maassa on käytössä tämänkaltaisen, vastaava rajoitustoimi kaikilla kattauksilla, ja mikä parasta, erittäin monessa maassa ne ovat myös olleet tehokkaita, tautimäärät on saatu muutamassa viikossa laskuun. Siksi en voi olla liikaa korostamatta: Tämä esitys ruoditaan eduskunnassa huolella yksityiskohtia myöten. Tämä esitys rajautuu suurimpiin kaupunkeihin, siis pääkaupunkiseutuun ja Turkuun, ja tämä esitys toteutetaan ajallisesti tarkkarajaisesti. Tämän kaiken tarkoituksena on varmistaa, että suomalainen terveydenhuolto ei ylikuormitu. Meillä on tällä hetkellä, juuri nyt, noin 300 ihmistä sairaalahoitossa koronan vuoksi, ja se painottuu vakavalla ja vaarallisella tavalla pääkaupunkiseudulle. [Puhemies: Minuutti!] Meillä ei ole maan hallituksena riittävää varmuutta, että kapasiteetti riittää, jos emme tee lisätoimia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Halla-aho.

16.26 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikkumisrajoitukset nyt esitetyssä muodossa panisivat tukalaan tilanteeseen etenkin pk-yritykset, joissa asioiminen muuttuisi käytännössä kielletyksi. Kuitenkin, kuten edustaja Tavio totesi, kauppajien merkitys tartuntojen lähteenä on tutkimusten mukaan hyvin vähäinen. Ongelma on julkisissa ja yksityisissä tiloissa tapahtuvat kokoontumiset.

Rajoitukset hallituksen esittämässä laajuudessa eivät rajaudu todelliseen ongelmaan eivätkä todennäköisesti edes vaikuta siihen. Liikkumisrajoitukset ovat pitkän poikkeuslistan vuoksi niin vaikeasti kontrolloitavissa, että sisällä pysyisivät todennäköisesti ne, jotka pysyvät siellä jo nyt. Ne, jotka eivät välitä ohjeista, eivät kyllä muuta näillä toimilla käytöstään.

Arvoisa hallitus, jos tavoitteena on estää suurten ihmismäärien kokoontumiset sisätiloissa, miksi ette esitä eduskunnalle toimia, joilla puututtaisiin juuri niihin? Onko tämä esitys teidän mielestänne tarkkarajainen ja oikeasuhtainen? Kysyn myös tästä ajallisesta tarkkarajaisuudesta: Olemme kuulleet, että rajoituksista voidaan luopua sitten, kun on tapahtunut selkeä käänne. Mitä tämä tarkoittaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

16.27 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho, te olette oikeassa siinä, että kyllä, varmasti tähän esitykseen liittyvät valvontatoimet ovat vaativia toteuttaa, kyllä, tämä on erittäin vaativa tehtävä tämän maan ja näiden kaupunkien poliiseille. Lähtökohdan kuitenkin minusta aina pitää olla luottamus ihmiseen.

Meillä on erittäin hyvää näyttöä siitä, että suomalaiset ovat toimineet tämän vaativan ja vakavan kriisin keskellä erittäin kuuliaisesti ja ymmärtäneet, mikä merkitys näillä rajoituksilla on. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Siinä on nähty rakoiluja ja säröilyjä, ja me kaikki varmasti tunnistamme, että tunnelma Suomessa on muuttunut vaikkapa vuoden takaisesta, kun ajanjakso on pitkittynyt.

Mutta, edustaja Halla-aho, te merkittävänä poliittisena vallankäyttäjänä joudutte minusta itse vastaamaan siihen kysymykseen, että jos se ei ole tämä keino, niin mikä on se tehokas ja helpommin valvottava keino, jolla me menemme ihmisten kotielämän piiriin rajoittamaan vaikkapa yksityisbileitä, jotka voivat olla yksi syy, vakava syy, koronaryppäiden leviämiseen. [Jukka Gustafsson: Hyvä kysymys, tuleeko vastausta? — Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ainakaan ministeriltä!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vartiainen.

16.28 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen koettanut kiireideni keskellä seurata mediaa tässä ja lukenut näistä mahdollisista liikkumisrajoituksista. Tässä yhteydessä muutama hallituspuolue, muistaakseni ainakin vihreät ja RKP, on puhunut siitä, että samassa yhteydessä on sovittu uudenlaisesta rokotusjärjestyksestä, joka kieltämättä tuntuisi järkevältä, eli siitä, että rokotuksia keskitettäisiin aluksi sinne, missä epidemiavaara on suurin. Kysyn: Onko tällainen jonkinlainen koplaus todella tehty, ja mitä on päätetty, ja ovatko tässä perustelut muuttumassa? Järkevältäähän se kuulostaisi, että rokotetaan siellä, missä on eniten tarvetta. Ovatko tällaiset mediatiedot oikeassa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen, ministeri Saarikko.

16.29 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä, että tämä asia voidaan myöskin käsitellä kyselytunnilla.

Tärkein viestini eduskunnalle hallituksen puolesta ja kaikille suomalaisille on: jokainen suomalainen aikuisväestöön kuuluva saa maksuttoman rokotteen.

Toiseksi tärkein viestini on, että hallitus tulee pitämään kiinni siitä järjestyksestä, jonka se on suomalaisille ilmoittanut, koko maassa. Ensiksi rokotettiin ne, jotka ovat koronan etulinjassa hoitohenkilöstössä. Nyt käynnissä on sinänsä hyvään tahtiin etenevä iäkkäimpien suomalaisten ja sairautensa puolesta riskiryhmään kuuluvien rokottaminen. Tämän jälkeen, kun olemme ajanjaksossa joidenkin viikkojen päästä tästä ja kun kevät on edennyt, on mahdollista, että asiantuntijoiden esityksen pohjalta tehtäisiin yksittäisiä kohdenuksia pahimmille tautialueille. Tällä hetkellä rokotaminen on edennyt niin, että pääkaupunkiseudun rokotusmäärät ovat prosentuaalisesti paljon pienempiä kuin jossain muuallapain Suomea.

Mutta ei, hallitukselle ei ole tuotu esitystä siitä, miten tällainen kohdentaminen tehtäisiin, ja sitten kun sosiaali- ja terveysministeriö sellaisen tuo, siihen hallitus ottaa kantaa.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Purra.

16.31 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensiksi on todettava, että ihmettelen, että ministeriäitiöistä viikko toisensa jälkeen tuodaan esille sellaista ajatusta, että rajojen terveysturvallisuus olisi kiinni siitä, että eduskunta hyväksyi tämän rajapaketin hetken aikaa sitten. Näin ei ole. Kysymys siitä, että siellä ei edelleenkään homma toimi, ei ollut kiinni eduskunnan päätöksestä.

Uudenmaan sulun, joka oli vuosi sitten, todettiin vievän erittäin paljon poliisi- ja valvontaresursseja. Silti saimme kuulla yksittäistapauksista, joissa sulun yli pääsi mitä ihmeellisimmillä tekaistuilla todistuksilla. Tästä liikkumisrajoitusesityksestä on myös vaikea nähdä, kohdistuuko se oikeaan kohteeseen, ja kuten edellä tuotiin jo esille, estääkö se niitä ihmisiä, jotka tälläkin hetkellä koronahäröilevät, tekemästä sellaisia toimia, joilla olisi vaikutusta tähän epidemian leviämiseen.

Mutta nostan nyt esille poliisi- ja valvontaresurssit, ja haluaisin kysyä sisäministeriltä: miten te aiotte turvata sen, että jo nyt vajaaresurssilla toimiva poliisi kykenee hoitamaan tärkeimmän tehtävänsä eli hälytykset ja rikostutkinnan? Me tiedämme, että tällä hetkelläkin siinä on jo merkittäviä ongelmia. Poliisin tärkein tehtävähän ei ole sen valvominen, poistuuko ihminen omasta pihastaan laillisesti vai ei.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ohisalo.

16.32 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Purra sanoo, poliisin tärkein tehtävä on turvata ihmisten henkeä tässä yhteiskunnassa ja omaisuutta ja ympäristöä. Me tulemme varmistamaan, että jokainen euro, jonka meidän viranomaiset käyttävät koronan torjuntatoimiin, tullaan näille viranomaisille korvaamaan. Tämä on hallituksen pitkän linjan yhteinen päätös. Poliisi tulee tarvitsemaan lisäresurssia, ja tulemme tätä hakemaan. Poliisi voi joutua vaikkapa suoraan Poliisiammattikorkeakoulusta valmistuvia ihmisiä käyttämään tässä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Saisiko kysymykseen vastauksen?] Tämän lisäksi viestintä on suorituskyky. Poliisi tulee hyödyntämään viestintää, ja toivon, että jokainen tässä salissa oleva ja jokainen, joka työhuoneelta tätä lähetystä katsoo, tulee viestimään tästä niin aktiivisesti, että me yhteiskuntana voimme varmistaa, että jokainen tietää, mistä nyt on kyse. [Mika Niikko: No mistä?]

Kyllähän tässä yhteiskunnassa siitä, jos ihminen rikkoo lakeja, voi seurata rangaistuksia, mutta nyt me emme puhu siitä, kuinka näitä voi kiertää. Nyt me puhumme siitä, kuinka jokainen ihminen voi välttää muiden ihmisten tapaamista muutaman viikon. [Puhemies: Minuutti!] Me selviämme tästä, jos jokainen meistä voi noudattaa näitä ohjeita ja sääntöjä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.33 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että näihin koronatoimiin eri vaihtoehdot punnitaan tarkasti. Se on erittäin arvokasta. Ja kannattaa muistaa myös oppositiossa se, että se vaihtoehto, joka tuntuu omasta mielestä ja varsinkin julkisuuden iltapäivälehtien sivuilla parhaalta vaihtoehdolta, ei välttämättä ole se toimivin.

Mutta ajattelin kysyä pääministerin sijaiselta, kun on paljastunut, että muun muassa Italiassa — juuri kuulumme — noin 30 miljoonaa rokotetta oli löytynyt eräästä jääkaapista

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

jossakin paikassa: kun olemme Suomessa sitoutuneet Euroopan unionin rokotehankintaohjelmaan — sen me kaikki tiedämme — niin onko hallitus koskaan tämän koronakriisin aikana pohtinut vaihtoehtoa, että Suomi valtiona lähtisi vapailta markkinoilta hakemaan äkiä tähän tilanteeseen?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.34 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On pohdittu. Mutta sitten täytyy myöskin ottaa realismi huomioon. Me olemme lastuja laineilla, ja olisimmeko me yksin hankkineet rokotteita [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] tilanteessa, jossa rokotteita ei oltu vielä keksittykään, viime kesän aikana, niin että olisi ollut mahdollista luottaa siihen, että Suomi olisi yksin pärjännyt?

Euroopassa tämä yhteishankintamekanismi tehtiin siksi, että koko EU-alueella turvataan kaikkien kansalaisten mahdollisuus saada [Hälinää — Puhemies koputtaa] turvallinen rokote, ja juuri sen vuoksi me olemme olleet tässä EU-kelkassa, että me olemme voineet tämän varmistaa. Ja olen iloinen siitä, että Suomi on toistaiseksi onnistunut toimeenpanemaan tässä vaikeassa tilanteessa rokotteita ja niiden jakoa niin, että me olemme Euroopan parhaimmistoa tällä hetkellä. Haasteita on sekä näiden tuotannon kapeikkojen että myöskin tämän jakelun suhteen. Kiinnitin huomiota tähän samaan, ja olen AstraZenecaa lähestynyt jo aikoinaan tästä samasta asiasta, että EU-alueen rokotetuotanto [Puhemies: Minuutti!] ja -erät on turvattava, niin kuin EU-alueella sovittiin, ja Suomi pitää siitä kiinni.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.35 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne on vakava, asia on vakava, mutta se tekee mieli sanoa, että mukavaa olisi sellainen löytö täällä Suomessakin tehdä rokotteiden suhteen. Näin ei kuitenkaan ole. Mutta oleellista on todeta, että vaikka rokotteita saisi tulla aina vain nopeammin — ja kyllä, niihin on liittynyt takaiskuja, joita tiedämme liittyen vaikkapa AstraZenecaan ja sen käyttövalmiuteen eri-ikäisillä suomalaisilla — on haluttu varmistaa viimeisen päälle, koska meillä ei ole varaa Suomena eikä missään maassa rokotekehiittisyyden lisäämiseen, koska se on meidän ainut pelastuksemme, että ihmiset haluavat tämän rokotteiden ottaa. Mutta luodakseni joitakin mittasuhteita aivan oikein edustaja Hoskosen hyvään kysymykseen Suomessa on yhteensä rokotettavia tässä ohjelmassamme 4,5 miljoonaa, ja tähän mennessä, 24. päivä mennessä, vajaat 760 000 henkilöä Suomessa on saanut jo ensimmäisen rokotteiden. Me olemme pitkällä, ja siksi tämä onkin niin vaativaa. Samaan aikaan rokoteohjelma, kun on vaativat rajoitustoimet — näitä molempia tarvitaan, jotta kesä voidaan pelastaa.

2.4. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Mirka Soinikoski vihr)

Suullinen kysymys SKT 62/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Soinikoski.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Keskustelu

16.37 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa rouva puhemies! Tämä kriisi vaatii meiltä kaikilta ihmisiltä paljon. Arjen rakennuspalikat menevät uusiksi, kun lapsi siirtyy etäkouluun, kun perheen lomat täytyy perua kerta toisensa jälkeen eikä mieluisan harrastuksen pariin pääse kohtaamaan ystäviä. Toimeentulon huolet koskettavat monia, kun lomautukset jatkuvat ja omat työllisyysnäkymät ovat epävarmat.

Toivon, että kiinnittäisimme katseet kuitenkin enemmän niihin ihmisiin, joiden oma ääni ei tämänkään kriisin keskellä kanna lehtien palstoille ja tv-uutisiin. Kannan huolta yksinhuoltajista, jotka ovat joutuneet kovan paineen alle. Etätyön ja etäkoulun yhdistelmä on erityisen haastava yhden vanhemman perheille. Suomessa on myös 1,2 miljoonaa yksin asuvaa, ja esimerkiksi pääkaupunkiseudulla puolet kotitalouksista on yhden hengen talouksia. Kysynkin ministeri Kiurulta: miten huolehditaan siitä, etteivät yksin asuvat ja yhden vanhemman perheet jää koronarajoitusten myötä tukiverkkojen ulkopuolelle?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.38 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme ole ottaneet valmiuslain mahdollistamia valtuuksia käyttöön sen osalta, että sosiaalipalveluissa voisi tinkiä palveluiden tarpeesta tai laadusta, ja minusta on tärkeää, että me pidämme tässäkin kriisissä huolta siitä, että kunnilla on velvollisuus nämä palvelut myös saatavuuden näkökulmasta turvata.

Esititte hyviä huolia, aivan oikeasuhtaisia huolia siitä, että tämä on haastavaa aikaa erityisesti yksinhuoltajille, joilla ei ole aina välttämättä edes jakaa vastuuta vanhemmuudesta laajemmalle porukalle. Myös näiden liikkumisvapauden rajoitusten näkökulmasta on tärkeää, että hoiva- ja huoltovastuu voidaan turvata myös näinä aikoina. Lisäksi on tärkeää, että kunnat on sitoutettu siihen, että palveluita pitää saada, ja siksi merkittävillä summilla on tuettu myös sitä, että lasten ja nuorten mutta myöskin ikäihmisten osalta näitä palveluita kunnilla on velvollisuus antaa, jotta ihmiset pärjäävät tämän raskaan ajan yli.

2.5. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Suna Kymäläinen sd)

Suullinen kysymys SKT 63/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kymäläinen.

Keskustelu

16.39 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ylen alkuvuikosta tekemä laaja kysely päiväkotien ja koulujen arjesta koronaviruksen varjossa kertoo opettajien ja työntekijöiden uupumuksesta ja peloista koronan keskellä. Viesti on syytä ottaa vakavasti, sillä opettajat mahdollistavat yhteiskunnan toiminnan myös koronapandemian aikana.

Olen aiemmin työskennellyt päiväkodissa ja tiedän hyvin, että lasten ja nuorten kanssa työskennellessä voi päivän aikana kohdata jopa satoja ihmisiä. Kontaktien rajaaminen ja turvavälien pitäminen ei ole lasten ja nuorten kanssa mahdollista.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Koronan pelko on läsnä myös opettajien ja hoitajien arjessa. Ylen kyselyn vastauksista on nähtävissä, että työnantaja ei aina pysty tarjoamaan turvallista oppimis- ja työympäristöä. Kysynkin opetusministeri Saramolta: kuinka voimme varmistaa terveysturvallisen työympäristön päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saramo.

16.40 Opetusministeri Jussi Saramo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos kysymyksestä. Myös itse olen tästä erittäin huolissani ja onneksi voin vähän nyt lohduttaa pahimpien pelkojen kohdalla, että THL:n asiantuntijoiden mukaan koulut ovat yhä verrattain turvallisia työpaikkoja. Asiantuntijoiden mukaan altistumiset johtavat hyvin harvoin tartuntoihin kouluympäristössä Suomessa, ja tästä tietysti suuri ja nöyrä kiitos koulujen ja varhaiskasvatuksen työntekijöille, jotka ovat kovissa paineissa tehneet aivan esimerkillisen hyvää työtä.

Kysyjä on ollut töissä varhaiskasvatuksessa, ja itse näen sitä todellisuutta lapsiani päiväkodista hakiessani. Olen miettinyt, miten sitä turvallisuutta voitaisiin parantaa. Aivan kuten tässä todetaan, niitä etäisyyksiä ei siellä pystytä pitämään. Siksi olen tuonut esiin, että on hyvät perusteet sille, että harkitaan, että riskiryhmien rokottamisen jälkeen voitaisiin rokottaa opettajat ja hoitajat, koska muita keinoja meillä ei ole vaan me joudumme pahimmassakin kriisitilanteessa kuitenkin pitämään päiväkodit auki, kuten muistamme esimerkiksi viime keväältä.

Toki on paljon muitakin keinoja, [Puhemies: Minuutti!] ja varsinkin kouluympäristössä on avustettu kuntia ja sitä tietoa pyritään lisäämään.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkomaa.

16.41 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kansan oikeustajuun ei mene se, että viruksen on annettu valua jo vuoden verran maahamme ilman, että hallitus on ryhtynyt toimiin. Myös tämä rokotuskeskustelu vähän koettelee kansan oikeustajua.

Pääministeri Marin on todennut, että riskiryhmien rokottamisen jälkeen voidaan rokotuksia kohdentaa pahimmille epidemia-alueille. Pääministerin sijainen on ollut ainakin sosiaalisessa mediassa vähän eri mieltä. Kansallinen rokotusasiantuntijaryhmä on nostanut esille sen, että jos nopeampi rokottaminen Uudenmaan alueella laitettaisiin eteenpäin, se voisi vähentää sairaalahoidon tarvetta viidenneksellä. Me puhumme nyt liikkumisrajoituksista sellaisella alueella, jossa rokotuskattavuus on heikoimpia. Kysynkin nyt: oliko tämä rokotusasia esillä, kun hallitus neuvotteli näistä liikkumisrajoituksista? Onko tehty jonkinlaisia sopimuksia siitä, että rokotusohjelmaa muutetaan? Ainakin siitä on usean hallituspuolueen kansanedustaja somessa tviitannut. Tosi moni kansalainen on hyvin huolissaan. Eikö tällaisesta asiasta pitäisi tiedottaa?

Ja sanon vielä hallitukselle, että ei kaikilla terveydenhuollon ammattilaisilla ole rokotusta. Etulinjassa rokotteita odottavat opettajat, poliisit ja ennen kaikkea se hoitohenkilöstö. [Puhemies: Minuutti!] Eli kysynkin nyt pääministerin sijaiselta: oletteko te sopineet siitä, että rokotusohjelmaa muutetaan? [Puhemies: Minuutti on kulunut!] Jos näin tehdään, niin miksi se on tehty ja milloin? Ja vielä, voisiko pääministerin sijainen sanoa, minkälainen

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

esitys menee [Puhemies koputtaa] presidentin esittelyyn? Sitä ei Kiuru kertonut. — Pahoitelen ajan ylityksestä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.43 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyet huomiot kahteen aikaisempaan.

Erittäin tärkeä kuvaus arjesta koronan keskellä. Kyllä: yksin elävä pääkaupunkiseudulla asuva henkilö saa ulkoilla oman kotitaloutensa ulkopuolella jonkun toisen kanssa, kun yksin elää. Se on viestimme myös yksin eläville tällä seudulla.

Rajakysymykseen. Se on tärkeä, mutta juuri nyt tätä tilannetta se ei ratkaise. Rajalta tulee tartunnoista alle 2 prosenttia [Jari Koskela: Puhuitte vähän aikaa sitten ennalta ehkäisemisestä!]

Ja tähän tärkeään kysymykseen: hallituksen pöydälle eivät ole terveysviranomaiset tuoneet esitystä siitä, miten tuo alueellinen priorisointi voitaisiin toteuttaa. Me olemme sitoutuneet hallituksen yhteiseen linjaan siitä, että kaikkialla Suomessa rokotetaan hallituksen lupaamalla tavalla maksutta koko aikuisväestö, ensimmäisenä iäkkäimmät, perussairaata, koronariskiryhmäläiset ja soten etulinjassa koronan kanssa työskentelevät. Hallitus on sopinut, että sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee asiaa ja tuo sen hallituksen pöydälle ja siitä tehdään arviot. Ensisijaisen tärkeää on saada rokotteita maahan [Puhemies: Minuutti!] ja pystyä huolehtimaan siitä, että kesän puoliväliin mennessä kaikki suomalaiset on ensimmäisen kerran rokotettu asuinpaikasta riippumatta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niikko.

16.44 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on todennut, että tartunnat leviävät eritoten vieraskielisten sekä nuorten aikuisten vapaa-ajanvietossa. [Aki Lindén: Ja Vantaalla!] Vastauksena tähän isketään talouteen ja kansalaisten perusoikeuksiin. Onko tämä oikeasuhtaista toimintaa? Ja pitääkö paikkansa se, että kiitokseksi vielä rokotejonossa pääsevät ohittamaan sellaiset henkilöt, jotka tällä hetkellä eivät noudatta annettuja hyviä ohjeita? [Keskustan ryhmästä: Kuka näin on sanonut?] Tämä huhu on kumminkin hyvä laittaa poikki, jos ei se pidä paikkaansa lainkaan.

Sen lisäksi haluan kysyä siitä, että hallitus esittää nyt liikkumisrajoitusten lisäksi maskinkäyttövelvollisuutta, vaikka hallitus ja THL ovat todenneet, että tämän vaikuttavuudesta ei ole minkäänlaista näyttöä. Minkä tähden näin halutaan toimia, jos ei ole näyttöä siitäkään?

Vielä kolmantena: Haluatteko te todellakin sulkea tänään käsiteltävässä hallituksen esityksessä 31 kuntosalit kokonaan? Ymmärrättekö, mitä tarkoittaa ihmisten terveydelle, jos te suljette kokonaan kuntosalit myös niissä paikoissa, [Puhemies: Minuutti on kulunut!] joissa tällaista riskiä ei ole?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.46 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä vain tosiasia on se, että vielä me emme ole taittaneet tämän taudin kaavassa sitä kamelin selkää. Se on vain myönnettävä täällä porukalla. Ei me voida sa-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

maan aikaan pyytää, voitaisiinko lieventää näitä rajoituksia, jos terveysviranomaiset ovat laajalla rintamalla todenneet, että nykyrajoitukset eivät ole vielä kääntäneet tapauksia selkeälle laskukäyrälle. Nyt ei ole aika näitä rajoituksia purkaa. Olen siitä todella pahoillani, että me emme voi vielä sitä tehdä, mutta se pitää täällä kestää.

Seuraavaksi me kysytään, otetaanko me terveysviranomaisten antama ohjeistus vakavasti. Eduskunnan käsissä on nyt, jatkuuko epidemian kärki yhä kovenevampana vai saadaanko nämä tartunnat laskuun. Ei riitä, että jatkamme näillä nykyisillä rajoituksilla. Viesti on hyvin selkeä. 25 prosenttia on saatava vielä kontakteista pois. [Mika Niikko: Ei tullut vastausta mihinkään, ei yhtään vastausta!] 25 prosenttia on saatava kontakteista pois. [Puhemies: Minuutti on kulunut!] Erityisesti on kohdennettava se sinne, mistä tartuntoja tulee, joten sen takia nämä viisi aluetta on nyt valittu myös liikkumisten näkökulmasta keihäänkärjeksi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Toivon sydämestäni, että seuraatte, niin edustajat kuin ministerit, hieman sitä kelloa, niin että ehdimme ottaa useamman puheenpuoron.

2.6. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Anna Kontula vas)

Suullinen kysymys SKT 64/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kontula.

Keskustelu

16.47 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Esitysluonnos liikkumisrajoituksista huomioi asunnottomat käytännössä niin, että jos ei ole kotiosoitetta, ei ulkona oleskelua rajoiteta. Merkittävä osa, todennäköisesti jopa enemmistö, asunnottomista on kuitenkin ihmisiä, joilla on virallinen osoite mutta jotka eivät syystä tai toisesta voi olla kotona. Kotiin voi liittyä esimerkiksi runsasta päihteiden käyttöä tai väkivallan uhkaa. Varsinkin nuorten asunnottomuudessa tämä on tavallista. Yöt vietetään sitten kaverien luona taikka porttikäytävissä tai missä milloinkin.

Esityksen mukaan nämä epäviralliset asunnottomat ovat liikkumisrajoitusten ja niiden sanktioiden piirissä, eli heitä voidaan sakottaa siitä, että he eivät voi mennä kotiin. Arvoisa pääministerin sijainen, kysynkin nyt: miten estetään liikkumisrajoitusten kohtuuttomat vaikutukset hyvin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.48 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilahdun siitä, että hyvin laajasti tämän kyselytunnin aikana ovat yhteiskunnan eri ryhmät tulleet kysymyksissä edustetuiksi: yrittäjien tukala asema, perheet, lapsiperheiden arki, koululaiset, mutta myös asunnottomat, joiden edunvalvonta ei ehkä ole yhteiskunnassa kaikkein äänekkäintä. Me myös tiedämme, että tämä, niin kuin monet muutkin murheelliset lieveilmiöt, ei ole suinkaan vähentynyt korona-aikana. Siksi tähän kysymyk-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

seen tarkistin, että tähänkin, tämän ihmisryhmän tilanteeseen, hallitus on esityksessään ottanut kantaa.

Esitetyn sääntelyn 3 §:n 2 momentin poikkeuskohta, eli mikä on välttämätön poikkeus tästä perusratkaisusta pysyä kotona — mitä se tarkoittaa ihmisillä, joilla ei ole kotia? Heillä on mahdollista liikkua terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluiden käyttämiseksi, ja näihin lukeutuvat myös asunnottomien palvelut, esimerkiksi hätämajoitus. Tämän halusin nostaa esiin. Tätä kysymystä on niin ikään mietitty aivan samoin kuin monia muita erityisryhmiä, ja erittäin hyvä, että tämän kokonaisuuden eduskunta perusteellisesti ruotii. [Jukka Gustafsson: On kyllä viisas hallitus, ei voi muuta sanoa! — Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Essayah.

16.50 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen ja opposition yhteinen tavoite on se, että voimme suojella ihmisten henkeä ja terveyttä, ja tietenkin myöskin terveydenhuollon kantokyvyn kestäminen turvaaminen. Tämä hallituksen valitsema keino näistä alueellisista liikkumisrajoituksista erilaisine poikkeuksineen muodostaa kuitenkin sellaisen hyvin sekavan kokonaisuuden, jota ihmisten on vaikea seurata, ja sen tehokkuuttakin voi epäillä. Eikö olisi parempi, että yksinkertaisesti lähdetäisiin rajaamaan niitä perheiden ulkopuolisia kontakteja, joita ihmisillä saa olla, kuten esimerkiksi vaikkapa Norjassa on tehty?

On äärimmäisen tärkeää, että ihmiset kokevat, että nämä erilaiset rajoitustoimenpiteet ovat oikeasuhtaisia, ja yksi erikoisimmista rajoituksista, mikä täällä hallituksen esityksessä on, on jumalanpalvelusten järjestämisen rajoittaminen. Tässä ajassa ihmiset kuitenkin tarvitsisivat tulevaisuuden ja toivon sanomaa. He tarvitsisivat lohdutuksen ja rohkaisun sanomaa. [Puhemies: Minuutti!] Pääsiäinen on tulossa, ja se on kristikunnan suurimpia juhlia. Eikö olisi tärkeää, että etäjumalanpalvelukset voitaisiin rajatulla henkilökoukolla kuitenkin pitää ja [Puhemies: Minuutti on kulunut!] antaa ihmisille tulevaisuuden ja toivon sanomaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.51 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän hyvin, edustaja Essayah. Olen samaa mieltä siitä, että esitys on koko elämänpiiriä koskeva, ja sitä kautta varmasti nämä poikkeukset ja muut ovat monimutkaisia kokonaisuuksia hahmottaa. Siksi toivon, että kun eduskunta tämän esityksen käsittelee ja jos se sen hyväksyy, me yhdessä sitoudumme myös viestimään oikein näistä rajoituksista kaikille suomalaisille näillä poikkeusalueilla.

Kysymykseenne kristillisten ja muiden uskontokuntien asemasta — vastaan kirkkoasioista: se on ollut erittäin tiiviisti valmistelussa yhdessä uskonnollisten yhdyskuntien kanssa ja tiiviimmin evankelisluterilaisen kirkon kanssa. Suomalaiset seurakuntalaiset ovat tottuneet viimeisen vuoden aikana nettilähetyksiin uskonnollisten tilaisuuksien osalta, ja niitä voidaan jatkaa. Lisäksi pykälässä on todettu poikkeuksena tilanne, joka on ihmisille murheellisin: läheisen menettäminen, hautajaisiin osallistuminen, kuoleman kohtaaminen. Ilman muuta se on välttämätön poikkeus, mutta niin ikään sielunhoidolliset keskustelut, [Puhemies: Minuutti!] ahdistuksen purkaminen uskonnollisen yhdyskunnan

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

edustajalle, vaikkapa kirkon papille, mahdollistetaan tämän esityksen myötä, jos henkilö itse pitää sitä välttämättömänä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ranne.

16.52 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikkumisrajoitusten käsittelyssä hallitus on rajoittanut myös yhtä demokratian keskeistä tekijää: avoimuutta. Valtioneuvoston kanslia ei luovuttanut esimerkiksi medialle liikkumisrajoitusten valmisteluun liittyviä asiakirjoja vedoten siihen, että ne koskevat poikkeusoloihin varautumista. Julkisuuslain mukaan tällaiset asiakirjat ovat salaisia vain, jos niiden luovuttaminen vaarantaisi poikkeusoloihin varautumisen. Avoin ja kriittinen keskustelu asiasta saattaa olla valtioneuvostolle kiusallista, mutta kiusallisuus ei vaarantane poikkeusoloihin varautumista. Pyydänkin pääministerin sijaista kertomaan kansantajuisesti, miten liikkumisrajoitusten valmisteluasiakirjojen julkistaminen olisi vaarantanut poikkeusoloihin varautumisen ja liikkumisrajoitusten valmistelun.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen.

16.53 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritän vastata ymmärrettävällä tavalla.

Olette aivan oikeassa siinä, että näin poikkeuksellisessa kriisitilanteessa ja näin poikkeuksellisen lakitoimen äärellä on syytä olla avoin. Koska olen pääministerin sijainen, myönnän auliisti, että en tunne yksityiskohtia, jotka liittyivät tuohon valtioneuvoston kanslian ratkaisuun. Tiedän vain sen, että hyvin poikkeuksellisella tavalla, ennen valtioneuvostokäsittelyä ja esityksen hyväksymistä, tämä luonnos julkistettiin kaikille suomalaisille nähtäväksi jo eilen illalla, vaikka se hyväksyttiin vasta tänään. Myöskin se luonnos ja siitä tehtävät tarkentavat kysymykset mahdollistettiin oppositiolle jo useita päiviä sitten, mutta ilman muuta tämän viimeisimmän version, joka julkistettiin nyt ja jota eduskunta ruotii ja jonka yksityiskohdat se käy läpi nimenomaan perustuslaillisesti, ratkaisee tämä sali.

Mutta kyllä, hallituksen päälinja on avoimuus, ja hallituksen päälinja on viestintä, jossa meillä ilman muuta on aina parannettavaa, niin että suomalaiset tietävät tämän vakavan ja vaikean [Puhemies: Minuutti!] ja raskaan tilanteen äärellä, mitä missäkinpäin Suomea on mahdollista tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Orpo.

16.54 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä poikkeuksellisessa, kansakuntaa koettelevassa tilanteessa todellakin avoimuus on kaikki kaikessa, ja hallitus ei todellakaan ole sitä noudattanut monessa, useammassakin paikassa tässä koronakriisin varrella. Nyt taas meillä on tässä pöydällä yksi asia, joka jää vaivaamaan, ja se on tämä rokotejärjestys. Vihreiden ryhmäpuheenjohtaja kertoi eilen sosiaalisessa mediassa, että on sovittu rokotejärjestyksestä. Te kerrotte, että tämä tehdään niin kuin aikanaan terveysviranomaiset suosittelivat. Siitä tulee vaikutelma, että on kuitenkin tehty poliittinen sopimus siitä, että sieltä se esitys tulee ja sitten näin toimitaan. Mutta tämä ei ole oleellista, vaan se, että teidän pitää nyt oikeasti kertoa avoimesti siitä, mitä te suunnittelette, [Mika Niikko: Juuri näin, avoimuus!] mitä te teette: kaikki materiaali pitää olla nähtävissä. Op-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

positio kannattaa tuoda mukaan näihin valmisteluihin: ei informaatiota silloin juuri ennen päätöstä, vaan mielellään jo etukäteen. Me ollaan tukemassa, jos meitä informoidaan, meille kerrotaan perusteita. Päätösten perusteet pitää tuoda avoimesti näkyviin, skenaariot näkyviin, laskelmat näkyviin, niiden perusteet. Arvoisa pääministerin sijainen: [Puhemies: Minuutti!] voisiko hallitus nyt ottaa tämän avoimuusvaateen vakavasti?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen.

16.56 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otan palautteen vastaan ja lupaan, että pääministerin kanssa keskustelemme tästä, miten voisimme eduskunnan ja suomalaisten silmissä parantaa avoimuutta. Tämän kyselytunnin aikana olen tehnyt parhaani käyttäkseni aikaa vähintäänkin perustelemalla sen, miksi olemme tässä tilanteessa, miksi tuomme esityksen ja mihin sen avulla pyritään: siihen, että tautitilanne paranee ja tehohoidon kapasiteetti riittää.

Rokotejärjestyksestä: Edustaja Orpo, tekin olette istunut täällä paikalla ja te tiedätte, että kun täältä jotakin sanoo, sen on oltava totta. Ja kun sanon teille, suomalaisille ja eduskunnalle, että hallituksen pöydällä ei ole viranomaisien tuomaa esitystä siitä, miten rokotteiden järjestystä muutettaisiin, tarkoitan sitä. [Jukka Kopra: Onko valmisteilla?] Julkisuuksessa on ollut kansallisen rokoteryhmän esitys, ja sen perusteella hallitus on todennut ainoastaan, että me pidämme kiinni prioriteeteista, jotka olemme suomalaisille luvanneet joulukuussa. Nyt sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee esitystä, [Puhemies: Minuutti!] ja siihen hallitus ottaa kantaa, mitä se käytännössä tarkoittaisi, kun se pöydällemme tuodaan.

2.7. Suullinen kysymys koronarajoituksista (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 65/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.57 Harry Harkimo liik: Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Ensinnäkin pitää sanoa ministeri Kiurulle, että lastuna laineilla ei kannata olla. Siellä ei saa mitään aikaan, sen tiedän kokemuksesta. [Naurua]

Hallitus on päättänyt esittää liikkumisrajoituksia. En ole kaikista asioista samaa mieltä. Nyt on kuitenkin päätetty rajoittaa ihmisten liikkumista, koska asiantuntijat ovat sitä mieltä. Nämä rajoitukset tulevat maksamaan valtiolle satoja miljoonia, koska yrittäjiä pitää tukea.

Mielestäni on tärkeää, että kaikki tekevät kaikkensa, jotta tämä onnistuu ja saadaan virus taltutettua. Ihmiset pitävät tilannetta kuitenkin sekavana ja ovat sekaisin kuin seinäkelot. Siksi kysynkin teiltä, ministeri Saarikko: miten meinaatte hoitaa tiedotuksen, jotta ihmiset pystyvät toimimaan oikealla tavalla?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

16.58 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan, edustaja Harkimo, monia teidän puheenvuorojanne ja myös tätä, jossa kuvaatte, että ymmärrätte tilanteen vakavuuden ja sen, miksi hallitus toimii. Myös olen samaa mieltä kanssanne, että monet suomalaiset aivan varmasti kokevat viestinnän sekavana, ja sanon avoimesti itsekkin, että alkuvuokolla, kun olimme kuunnelleet Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen näkemyksiä, luin vuorokauden sisällä esimerkiksi HUSilta, maan johtavalta sairaanhoitopiiriltä, neljän pääasiantuntijan täysin erisuuntaiset kannat siitä, mitä pitäisi tehdä. Siksi on tärkeää tietää, mihin nojaa, koska mielipiteitä näin vaativassa tilanteessa riittää.

Kaikki ovat pohjimmisesta asiasta samaa mieltä: kontakteja on vähennettävä, tehohoittoa ja terveydenhuoltoa on suojeltava, taudista on päästävä eroon. Tästä kaikki asiantuntijat ovat samaa mieltä. Mutta keinojen oikea-aikaisuus, se, milloin ne otetaan käyttöön, millä alueilla, missä kohdin, mitä keinoja on — loputtomasti eriäviä näkemyksiä, ja päättäjänä minun selkein paikkani, mihin nojaan, kuten muukin hallitus, on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arvio [Puhemies: Minuutti!] ja virkavastuulla valmistelua tekevät ministeriöiden asiantuntijat.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.59 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä on aito ongelma, että meillä on monia eri näkemyksiä siitä, millä tavalla tässä tautitilanteessa pitäisi toimia, mutta sitä demokratia on. Tässäkin salissa on ollut monenlaisia näkemyksiä siitä, miten otetaan tässä tilanteessa tilanne haltuun.

Olen täällä esittänyt vakavan arvion, että nykyrajoituksilla on jatkettava ja kontakteja on sen jälkeenkin vielä vähennettävä 25 prosentilla. Täällä esitetyt keinot ovat varmasti hyviä mutta eivät ratkaise sitä, miten tässä isossa kuvassa pitäisi nopeasti toimia. Nämä muut keinot eivät tule asiantuntijoiden mukaan auttamaan siinä, että nopeasti saamme taltutettua näissä muutamissa kunnissa ne isot tautipiikit, jotka on saatu aikaan, ja siksi on tärkeää, että me yhdessä sitoudumme siihen, että tehdään nyt mahdollisimman vaikuttavasti tämä työ seuraavan kolmen viikon aikana, jotta me saamme tautipiikin laskemaan niillä alueilla, missä kehitys on aivan liian kovaa. Siksi jokaista tarvitaan, [Puhemies: Minuutti!] ja arvostan myös tätä esitystä siitä, että yritämme yhdessä eduskunnassa korjata tätä. Nyt ei ole taroituksena kaataa esitystä vaan saada se eteenpäin, eikö näin?

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 ja 171 §:n sekä ajoneuvolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 176/2020 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 8/2021 vp

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 8/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen.

Keskustelu

17.01 Suna Kymäläinen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluan kiittää koko liikenne- ja viestintävaliokuntaa taksilain kohdalla. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pieni hetki esittelypuheenvuoron kanssa. — Toivon, että poistutte salista, jos haluatte keskustella, mutta täällä puhuisi mielellään vain yksi ihminen samaan aikaan. — Edustaja Kymäläinen.

No niin, arvoisa puhemies, olin siis kiittämässä liikenne- ja viestintävaliokuntaa kokonaisuudessaan yksimielisestä mietinnöstä tässä taksilain korjaussarjassa. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä pyritään muun muassa tehostamaan harmaan talouden torjuntaa, kehittämään kuljettajien koulutusta ja edistämään tasapuolisten kilpailuedellytysten saavuttamista. Laissa on monta eri asiakohtaa, ja menen ne otsikoittain.

Koulutus. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä täsmennetään taksinkuljettajan kokeen sisältöä lain tasolla. Taksinkuljettajien riittävä kielitaito on välttämätön edellytys keskeisesti asiakaspalveluun perustuvassa tehtävässä. Taksinkuljettajien kokeiden toteutuksessa tulee siten pystyä varmistamaan erityisesti kokeiden itsenäinen suorittaminen ilman avustajaa ja se, että kuljettajalla on kielitaidon osalta riittävät edellytykset toimia kyseisessä tehtävässä.

Valiokunta korostaa mietinnössään, että liikenteen palveluista annetun lain mukaan luvanhaltijan velvollisuutena on huolehtia, että kuljettajalla on riittävän vuorovaikutus- ja kielitaidon lisäksi riittävä pääasiallisen toiminta-alueen paikallistuntemus. Valiokunta pitää erityisryhmien asemaa taksipalvelujen käyttäjinä ensisijaisen tärkeänä. Kuljettajalla tulee siten olla riittävä osaaminen ja valmiudet näiden asiakasryhmien palvelemiseen. Esiityksen mukaan taksinkuljettajan kokeessa on oltava yhtenä osa-alueena eri matkustajaryhmien erityistarpeet. Lisäksi luvanhaltijan velvollisuutena on varmistaa, että kuljettajalla on kyky ottaa vapaaehtoinen erityisryhmien tarpeita koskeva koulutus ja parantaa kuljettajien valmiuksia, ja toivotaan, että kaikki ne kuljettajat, jotka palvelevat erityisryhmiä, myös käyvät tämän koulutuksen.

Arvoisa puhemies! Taksien tunnistettavuus ja harmaan talouden torjunta. Taksitoimintaa harjoittavien ajoneuvojen tunnistamiseen esitetään taksivalaisimen käyttöpakkoa taksi-kyödin aikana. Taksien tunnistettavuus on hyvin tärkeää sekä viranomaisvalvonnan että asiakkaiden näkökulmasta. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä parannetaan viranomaisten mahdollisuuksia saada tietoa taksipalvelujen toiminnasta muun muassa verotuksen tarpeita ja harmaan talouden torjuntaa varten.

Valiokunta pitää hyvänä myös, että muun muassa sosiaalisessa mediassa ilman taksiliikennelupaa tarjottaviin kyyteihin voidaan jatkossa puuttua helpommin, kun jo pelkkä pal-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

velujen tarjoaminen yleisölle vaatii esityksen mukaan taksiliikennelupaa. Valiokunta pitää harmaan talouden torjuntaa taksimarkkinoilla myös jatkossa keskeisenä näkökohtana, jota tulee kehittää tehostamalla viranomaisvalvontaa ja lisäämällä resursseja sekä kehittämällä edelleen myös taksialan sääntelyä. Esityksen myötä mittauslaitelain vaatimukset täyttävä taksamittari tulee taksitoiminnassa käytetyissä ajoneuvoissa käytännössä pakolliseksi kaikissa muissa tapauksissa paitsi niissä tilanteissa, joissa kuljetuksen hinta on sovittu kiinteäksi.

Viranomaisvalvonnan tehostaminen. Lainsäädännössä taksitoiminnalle asetetut velvoitteet turvaavat osaltaan palvelujen toimivuutta, turvallisuutta ja markkinoiden kilpailun tasapuolisuutta. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä selkeytetään taksipalvelujen hinnoittelua koskevaa sääntelyä. Valiokunta pitää kuitenkin selvänä, että markkinoilla syntyneisiin ongelmiin ei saada riittäviä ratkaisuja ilman lain noudattamisen valvonnan merkittävää tehostamista, ja kiinnittää siksi vakavaa huomiota valvonnan tehostamisen tarpeeseen. Valiokunta katsoo, että valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta tulee kehittää jo siirtymäkaudella, ennen nyt käsittelyssä olevien säännösten voimaantuloa.

Taksipalvelujen saatavuus. Valiokunta pitää taksipalvelujen saatavuutta erityisesti monilla harvaan asutuilla alueilla vakavana ongelmana, jonka ratkaisemiseen on jatkossa välttämätöntä kiinnittää erityistä huomiota ja toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi. Nyt käsittelyssä olevan esityksen myötä viranomaiset saavat kattavammin tietoa tarjotuista palveluista ja niiden käytöstä. Valiokunta pitää ensisijaisen tärkeänä, että taksipalvelujen saatavuuden ajantasainen tilannekuva saadaan pikaisesti selvitettyä tarvittavien toimenpiteiden arvioimiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuluttaja- ja kilpailuvirasto on antanut taksialan toimijoille ohjeistusta siitä, miten paikallisesti voitaisiin sopia yrittäjien kesken eräänlaisesta ajovuoro- ja päivystysvelvollisuudesta. Valiokunta näkee, että monilla harvaan asutuilla alueilla voitaisiin pyrkiä parantamaan palvelujen saatavuutta sopimalla ajovuoroista ja päivystyksestä taksiyrittäjien välillä. Valiokunta pitää mietinnössään välttämättömänä, että taksipalvelujen saatavuuden varmistamiseksi arvioidaan viipymättä, mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpiteitä tarvitaan saatavuuden kehittämiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta ehdottaa asiasta eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi ja toteuttaa viipymättä kaikki lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet, jotka tarvitaan taksipalvelujen saatavuuden parantamiseksi eri alueilla.

Kela- ja muut sellaiset julkisesti tuetut kyydit. Liikennealan lainsäädännössä ei säädetä julkisesti tuettujen Kela-, koulukyyti- ynnä muiden sellaisten kuljetusten toteuttamisesta. Julkisesti tuetuilla kuljetuksilla on kuitenkin keskeinen rooli taksipalvelujen yleisen saatavuuden ja myöskin taksialan taloudellisten toimintaedellytysten kannalta.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta painottaa asiaa koskevien valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden kiireellisyyttä ja esittää eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto käynnistää ja toteuttaa viipymättä lainsäädäntöhankkeen ja muut tarvittavat toimenpiteet julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi ja nykyisten haasteiden ratkaisemiseksi yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Seuranta. Valiokunta toteaa mietinnössään, että taksialaa koskevaa sääntelyä ja sen vaikutuksia tulee arvioida jatkuvaluonteisesti ja kehittää sitä edelleen markkinoilla syntyneiden haasteiden ratkaisemiseksi.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Valiokunta joutui kesken esityksen käsittelyn pyytämään perustuslakivaliokunnalta lausunnon, kun esityksen käsittelyssä tuli esille yhtä pykälää koskeva mahdollinen ristiriita perustuslain kanssa. Valiokunta on tehnyt esitykseen perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetyt muutokset ja ehdottaa, että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina. Koska ajoneuvolain muuttamista koskeva ehdotus on huomioitu lainsäädännössä jo aikaisemmin, valiokunta ehdottaa, että esityksen 3. lakiehdotus hylätään.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivisaari.

17.10 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Suuri kiitos edustaja Kymäläiselle mietinnön esittelystä.

Monin paikoin julkinen liikenne ei ole todellinen vaihtoehto, vaan tarvitaan taksiliikennettä. Myös monelle erityisryhmäläiselle taksi on käytännössä ainoa vaihtoehto. Asiakkaiden erityistarpeet ovat monet. Pelkän paikasta a paikkaan b siirtymisen lisäksi matkustamisen tulee tuntua turvalliselta. Moni erityisryhmäläinen odottaa tulevaa taksikyytiä peiloissaan, erityisesti jos taksipalveluiden ammatillisuus ja palveluasenne eivät ole kohdallaan. Tuttu ja osaava taksikuski onkin monen elämälle tärkeä asia.

Hallituksen esityksessä lakiin ehdotetaan lisää sääntelyä taksinkuljettajan kokeesta ja toimintaa erityisryhmien kanssa tukevasta kuljettajakoulutuksesta. Tavoitteena on totta kai laadun ja erityisryhmien turvallisuuden parantaminen: siis ammatillisuutta, asennetta ja osaamista lisää.

Puhemies! Yhtenä tavoitteena on myös parantaa hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Hinnoittelua koskevasta sääntelystä ehdotetaan, että kyydeissä on käytettävä hinnoittelurakennetta ja esitettävä esimerkkimatkan hinta, jollei taksikyydin hinta ole kiinteä. Tämä lisää asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida taksimatkan hintaa. Uskon puhuvani aika monen meidän kokemuksesta todetessani, että taksimatkan hinta on melkoinen mysteeri istahtaessamme taksiin. Nyt siihen tahdotaan muutos, ja hyvä niin.

Puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta on tehnyt mietinnössään jälleen kerran erinomaista työtä. Huoli taksipalveluiden laadusta ja harmaan talouden torjunnasta on nostettu mietinnössä hyvin esille. Huomiot ohjaavat toimintaa ja kokonaisuutta hyvään suuntaan. Taksipalveluiden saatavuudessa on yhä suuria puutteita etenkin harvaan asutulla seudulla. Tämän asian parantamiseksi on yhä etsittävä keinoja.

Puhemies! Aivan lopuksi sananen yhdestä merkittävästä kohtaamisesta, jolla on myös suuri yhteiskunnallinen tehtävä. Kela-kyydit ja niiden toimivuus koskettavat valtavaa määrää ihmisiä, ja ne ovat monien hauraankin elämäntilanteen ihmisille tärkeä osa jokapäiväistä elämää. Esittäisinkin vahvan toiveen siitä, että Kela-kyyteihin liittyvät kehitystarpeet ja saavutettavuus otettaisiin äärimmäisen vakavasti niin tässä päivässä kuin tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

17.13 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Toivottavasti se, että tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen, osaltaan osoittaa sen, että tämä olisi taksisodan ensimmäinen välirauha. En usko, että tämä on tuolla tolzilla vielä se lopullinen rauhansopimus, mutta edes suunta olisi oikea, se, että vihdoinkin päästäisiin en sano täysin siihen tilanteeseen, mikä joskus on ollut, mutta kohti sitä. Tiedätte, mitä tarkoitan. Tässä on hyvät lausumat,

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

mitä tulee näihin kohtiin saatavuuden parantamisesta ja lisäksi tietysti näistä sote-kyhydeistä. Ja tunnistettavuuden parantaminen on siellä myöskin hoidettu, ei lausumissa mutta muuten.

Mutta asia, johon vielä haluan kiinnittää huomiota, on juuri se, mitä edustaja Kivisaari-kin totesi, tämä erityisryhmien tarpeiden huomioiminen. Se huomioidaan nyt siellä kokeissa. Tästä harva se viikko tulee taksiyrittäjiltä tuolta maakunnista palautetta. He puhuvat tietysti omasta kollegakunnastaan. Ja kun tiedetään, että mummot jätetään kasseineen siihen kaupan ovelle eikä viitsitä nousta taksista auttamaan yhtään, niin toivottavasti edes se nyt auttaa, että tämä prosessi saataisiin kuntoon ja saataisiin tätä asiakaspalveluhenkeä myöskin näiden kokeiden kautta, niin että tietää, ollaanko oikealla alalla vai ei. Kyllä minä ymmärrän hyvin näitä taksiyrittäjiä, jotka ovat viestiä laittaneet tästä, että jos ei asiakaspalvelu kiinnostaa, niin kannattaa etsiä muita hommia. He ovat ylpeitä omasta työstänsä ja haluavat myöskin sitä omaa alaansa parantaa, ja toivottavasti tämä mietintö nyt tukee sitä työtä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Soinikoski.

17.14 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä siis korjataan surullisenkuuluisan taksiuudistuksen epäkohtia. Epäkohdat ovat hyvin eduskunnan tiedossa, ja tilannekuva on entisestään tarkentunut lainvalmistelun aikana valiokunnan kuulemien kymmenien asiantuntijoiden ja asiantuntijalausuntojen pohjalta. Ongelmakohdat liittyvät muun muassa taksipalvelujen turvallisuuteen, taksien saatavuuteen, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja harmaan talouden torjuntaan.

Isommassa kuvassa taksilaki on tietenkin osa liikennejärjestelmän kehittämisen kokonaisuutta. Hallituksen esityksen tavoitteena on osaltaan palauttaa kuluttajien luottamus taksipalvelun laatuun ja vakauttaa alan toimintaympäristöä. Seuraavaksi voimmekin suunnata katseet taksipalvelujen pitkäjänteiseen kehittämistyöhön, sillä uudistuksia tarvitaan myös jatkossa.

Arvoisa rouva puhemies! Taksipalveluiden merkitys erityisesti harvaanasuttujen alueiden matkaketjujen kannalta on hyvin keskeinen. Tällä hetkellä taksien saatavuudessa on haja-asutusalueilla suuria haasteita, joita pelkästään nyt käsittelyssä olevalla esityksellä ei pystytä korjaamaan. Tähän myös valiokunta on kiinnittänyt huomiota ja ottaa ponnekkaasti kantaa lausumaehdotuksessaan. Taksit voivat parhaimmillaan paikata joukkoliikenteen aukkoja harvemmin asutuilla alueilla. Matkustajamäärät ovat Suomessa monin paikoin liian pieniä säännölliselle linja-autoliikenteelle, ja näillä alueilla taksit ovat tulevaisuudessa yhä merkittävämpi osa julkista liikennettä.

Myös meillä Hämeessä on hyviä kokemuksia niin sanotuista kutsutakseista, joilla voidaan hoitaa säännöllistä asiointiliikennettä syrjäkyliltä keskustajamaan ja lähikaupunkiin. Näillä pienemmän mittakaavan joukkoliikennetkaisuilla on merkittävä rooli myös liikenneköyhyyden vähentämisessä.

Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana erityisryhmien taksipalveluista, joiden laatua pyritään nyt parantamaan vapaaehtoisella erityisryhmien kuljettajakoulutuksella: Kuten todettu, Kela-kytten kilpailutukseen ja järjestämiseen liittyvät asiat kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle eivätkä näin ole osa tätä kyseistä hallituksen esitystä. Kuten esityksen perusteluissa tuodaan esille, hallinnonalat ylittävä työ julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi on kuitenkin käynnissä osana valtakunnallisen liikennejärjestel-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

mäsuunnitelman toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa näiden kuljetusten saatavuutta ja alueellista vaikuttavuutta.

Taksipalvelut osana kestävää ja fossiilitonta liikennettä, sujuvia matkaketjuja sekä alueellista oikeudenmukaisuutta — siinä, arvoisa rouva puhemies, muutama taksialaa koskeva tulevaisuuden haaste, joihin lähdetään seuraavaksi etsimään kestäviä ratkaisuja.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tolvanen.

17.17 Kari Tolvanen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä meidän mietintömme on minusta erinomainen. Valitettavasti tässä taksiuudistuksessa menttiin taannoin aivan liian kovaa vauhtia ja liian pitkälle ja se epäonnistui. Nyt olemme tehneet tämän korjaussarjan numero 1, ja todennäköisesti ja toivottavasti vielä tulee korjaussarja numero 2, kun meillä jäivät työt vähän kesken.

Nostan tästä muutamia asioita esille:

Tärkeintä minusta on tällä hetkellä, että saadaan palautettua luottamus tähän suomalaiseen taksijärjestelmään, joka oli aikaisemmin todella luotettava, ja yksi tärkeä seikka siinä on valvonta. Nyt me olemme tähän valvontaan kiinnittäneet huomiota, koska me tiedämme, että etenkin täällä pääkaupunkiseudulla on tietynlaisia reviiritisteluita ollut taksitolpilla, asiakkaita on kohdeltu huonosti, kuljettajat ovat tapelleet keskenään. Näinhän ei saa olla. Jos ei ole valvontaa, niin harmaa talous rehottaa, kilpailu vääristyy ja sen lisäksi tulee näitä lieveilmiöitä, joita mainitsin.

Tärkeä asia tässä on, kuten olemme esittäneet, että perustettaisiin joku taksitarkastajan tyyppinen toimi. Näin oli aikaisemmin, ja se piti taksinkuljettajia kurissa tarvittaessa. Nyt hän on jo niin, että näillä suurimmilla, hyvin toimivilla taksiyhtiöillä on omat taksitarkastajat, ja se perustuu näiden yhtiöiden sopimuksiin, mutta me haluamme, että kaikkia takseja valvotaan viranomaistoimintona, koska ne ongelmat ovat etupäässä olleet nimenomaan näissä, käytetään nyt nimitystä, villeissä takseissa, ja niihin pitää puuttua. Se ei riitä pelkästään, että poliisi, Traficom ja verottaja tekevät yhteisiskuja satunnaisesti, nekin ovat hyviä, mutta se ei pelkästään riitä, vaan pitää olla esimerkiksi pääkaupunkiseudun alueella pari kolme — ei niitä sen enempää tarvita — pysyvää taksitarkastajaa, joille kansalaiset voivat valittaa huonosti käyttäytyneestä taksikuskista tai sitten jos on tullut kohdelluksi väärin. Samoin muut taksinkuljettajat voivat ilmoittaa kollegoistaan, jotka toimivat väärin, ja ennen kaikkea näiden taksitarkastajien pitää aika ajoin heittää ne sandaalit pois jalasta ja panna bootsit jalkaan ja mennä tuonne kentälle ihan oikeasti valvomaan sitä liikennettä, mitä taksit tekevät. Se tuo tämmöisen ennaltaehkäisevän vaikutuksen, ja täytyy sanoa, että se hillitsee näitä väärinkäytöksiä.

Tässä on monia muitakin hyviä asioita, muun muassa taksien tunnistettavuus, taksikuvun käyttö. Me olisimme kyllä vielä nämä värilliset rekisterikilvetkin halunneet, mutta se ei nyt ollut mahdollista. Samoin tämä kyytien läpinäkyvyys, kuljettajan koulutus ja kuljettajien kielitaito: suomi tai ruotsi pitää olla kielitaitona. On isoja ongelmia aika ajoin etenkin vanhemmilla ihmisillä, jos kuljettaja ei hallitse mitään tunnettua kieltä, ei edes englantia. Se ei ole pelkästään asiakaspalvelukysymys, vaan se on myös turvallisuuskysymys.

Tämä meidän mietintömme on hyvä, ja toivottavasti saadaan vielä ministeriltä korjaussarja numero kakkonen tämän kauden aikana. Ministerihän lupaa tämän ilman muuta, eikö niin?

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kautto.

17.20 **Juho Kautto vas:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Voi vissiin sanoa tänä päivänä, että tässä työssä kokee harvinaista onnistumisen tunnetta, kun tähän taksilakiin saadaan vihdoinkin korjausta. Sen tosin tietysti voi sarkastisesti sanoa, että nykyinen on niin huono, että kaikki on parannusta.

Tässä valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen kyllä jo ansiokkaasti esitteli näitä yksityiskohtia, eli en mene niihin tarkemmin. Niin kuin edustaja Tolvanenkin sanoi, niin siellä on paljon hyviä asioita, taksikuvun tuleminen pakolliseksi, ja oli puhetta myös näistä värikkäistä rekisterikilvistä, mitä alan toimijat ehkä osittain esittivät, mutta sitä ei sitten kuitenkaan katsottu asiantuntijakuulemisissa semmoiseksi, että se olisi kovin vahvasti tänne mietintöön tullut. Sitten tärkeänä kohtana toki tämä harmaan talouden torjunta, että saadaan nämä taksamittarit sinne pakolliseksi tai muu vastaava laite, ja tietenkin kuljettajien koulutusvaatimukset.

Itse yhdyin kyllä kanssa kiitoksiin tästä valiokunnan työskentelystä. Meillä ei ollut mitään hallitus—oppositio-asetelmaa siellä, vaan kyllä kaikki tahtoivat yhteisesti ehdottomasti korjauksia tähän asiaan. Minun mielestäni käsittely oli hyvin seikkaperäinen, asiantuntijoita oli kymmeniä, ja kuitenkin saatiin mietintö hyvin pitkälti yhteisesti sorvattua.

Erityisen tyytyväinen minä olen näihin pariin lausumaan, jotka tänne ovat tulleet.

Tässä oli keskeisenä tavoitteena muun muassa tämä taksien saatavuuden parantaminen harvaan asutuilla alueilla, mutta itse hallituksen esityksessä siihen ei kovin paljon vastauksia tullut. Nyt me saatiin sinne mielestäni kohtuullisen jämäkkä lausuma, missä edellytetään, että valtioneuvosto arvioi ja toteuttaa viipymättä kaikki lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet, jotka tarvitaan taksipalveluiden saatavuuden parantamiseksi eri alueilla. Tämä on aivan keskeinen asia suuressa osassa Suomea. Tällä taksilain korjaamisella ei ole juuri mitään merkitystä, jos alueilla ei ole ylipäätään taksia saatavilla.

Toinen lausuma koski näitä julkisesti tuotettuja kuljetuksia eli pääsääntöisesti näitä Kela-kyytejä. Tämähän ei ollut kanssa tässä esityksessä mukana, mutta katsottiin kuitenkin, että tähän annetaan lausuma, koska tämä niin keskeisesti liittyy kuitenkin näitten taksien elinkeinon harjoittamiseen erityisesti maakunnissa. En lähde sitä lausumaa toistamaan, mutta siinä on hyvin jämäkästi tekstiä, että tätä poikkihallinnollisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa toteutettaisiin.

Minusta tämä on hyvä alku, ja toivottavasti todellakin ministeri Harakka vielä keksii entistä parempia ehdotuksia taksialan korjaamiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiviranta.

17.24 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Viime vaalikaudella voimaan tulleet bernerläiseen liikennepoliittiseen uudistukseen jäi taksien osalta ongelmia, joita nyt korjataan. EU:n mittauslaitedirektiivin mukaisen taksamittarin tai vastaavan järjestelmän käyttö on verovälön toteutumisen kannalta erittäin tärkeää, joten tämän edellyttäminen on selkeä parannus nykytilaan. Lisäksi on erinomainen asia, että taksiliikenneluvan saaminen edellyttäisi yrittäjäkoulutusta ja tätä koskevan kokeen läpäisemistä. Vielä tärkeämpää on, että taksinkuljettajan ammattijoluvan saamiseksi vaaditaan alan perusosaamista ja asiakastoimintaa palvelevan kurssin ja kielikokeen suorittamista.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Me tarvitsemme ammattitaitoisia ja osaavia taksinkuljettajia. Yhtä lailla tarvitsemme taksiyrittäjiä, jotka maksavat heille kuuluvat verot ja muut lakisääteiset maksut.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergqvist.

17.25 **Sandra Bergqvist r:** Värderade talman! Jag vill börja med att tacka utskottet och ordförande Kymäläinen för ett bra arbete i den här frågan. Vi har varit enade över partigränserna och i arbetet med att föra det här viktiga lagförslaget framåt. Jag välkomnar lagförslaget och understödjer varmt att man genom propositionen försöker finna lösningar på de missförhållanden som uppstått i taxitrafiken och på de brister som framkommit i lagstiftningen.

Hela branschen har lidit av den vilda västern som uppstod efter den förra revideringen av lagen, och målet är nu att återskapa förtroende och en fungerande taxitrafik. Vi har i utskottet speciellt fäst uppmärksamhet vid tillgänglighet och pålitlighet — någonting branschen nu tampats med. Jag vill poängtera några saker.

Taksitoiminta on palvelualan ammatti. Turvallisen ja luotettavan toiminnan kannalta on välttämätönt, että taksinkuljettajalla on tietty perustaidot. Siksi on erittäin tervetullutta, että taksinkuljettajien koulutusta täsmennetään.

Taksipalveluja käytetään useimmiten silloin, kun on päästävä jonnekin nopeasti ja kätevästi, mutta syystä tai toisesta ei pysty itse ajamaan. Taksipalvelujen saatavuus on siten erittäin tärkeää sekä kaupunkialueilla että harvaan asutuilla alueilla. Taksipalvelujen merkitys harvaan asuttujen alueiden kuljetusketjujen kannalta on hyvin keskeinen varsinkin siellä, missä julkista liikennettä ei ole. Taksipalvelujen saatavuus on iso ongelma harvaan asutuilla alueilla. Korostimme tätä valiokunnassa, ja ehdotamme siksi myös lisätoimenpiteitä ongelman korjaamiseksi.

Vaikka julkisesti tuetuista Kela-kuljetuksista ei varsinaisesti tässä ehdotuksessa säädetä, on tärkeää, että myös tätä järjestelmää tarkistetaan. Kela-kuljetusten ongelmat kulkevat nimittäin usein käsi kädessä taksipalvelujen saatavuusongelmien kanssa. Eri alueiden erityistarpeet on otettava huomioon tässä asiassa. Saaristossa ja harvaan asutuilla alueilla on tärkeää, että paikallinen taksinkuljettaja saisi hoitaa Kela-kuljetukset. On tapauksia, joissa kaupungista tuleva taksinkuljettaja on kieltäytynyt ajamasta potilasta kotiin asti, koska matka sisältää lauttoja ja paluumatka olisi kestänyt liian kauan lautta-aikataulujen johdosta. Tarpeettomat edestakaisin ajot ja kaksinkertaiset ajot minimoidaan tällaisissa tapauksissa käyttämällä paikallisia taksipalveluita. Toivon, että sosiaali- ja terveysministeriö nopealla aikataululla ryhtyy käsittelemään Kela-kuljetusten ongelmia.

Värderade talman! Det här lagförslaget är behövligt och värt att understödjas. Det här lagförslaget är ett stort steg mot en tillförlitlig taxiverksamhet.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu.

17.28 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläiselle hyvästä ja selkeästä asian esittelystä. Aivan kuten edellä kuulumme, taksiala on palveluala, jossa keskeistä on luottamus, ja on tärkeää, että taksi-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

kyytä tarvitseva ihminen tuntee olonsa ja kyytinsä turvalliseksi ja että kaikki toimii niin kuin pitääkin.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset taksiyrittäjät ja -kuljettajat varmastikin pääsääntöisesti ovat hyvin ammattitaitoisia väkeä ja tekevät työnsä todella korkealla ammattitaidolla ja hyvällä asenteella, mutta niin kuin on kuultu, ongelmia alalla on, ja on tärkeää, että niihin nyt pystytään tämän lakipaketin kautta osittain puuttumaan, mutta olemme myöskin tietoisia siitä, että edelleen myöskin korjattavaa jää. Ja pidän itsekkin hyvin tärkeänä näitä lausumia, joita valiokunnassa nyt tänne yksimielisesti saimme, ensinnäkin siitä, että taksipalvelujen saatavuus koko maassa tarvitsee parantamista, ja toiseksi siitä, että näiden julkisesti tuettujen kyyditysten, kuten Kela-taksien ja koulukyytien, saatavuudesta tulee huolehtia.

Arvoisa puhemies! Nyt taksialaa koskeviin lakeihin tehdään monia tarpeellisia muutoksia, ja näistä nostaisin esiin tämän taksien tunnistettavuuden paranemisen, kun taksivalaisin tulee pakolliseksi. Valiokunnassa tosiaan kuulimme hyvin seikkaperäisesti myöskin siitä mahdollisuudesta, jota muun muassa moni taksiyrittäjäkin on toivonut, että saataisiin näihin esimerkiksi värilliset rekisterikilvet ja sitä kautta tätä tunnistettavuutta lisää. Mietintöön jätimmekin vahvan toiveen siitä, että tätä asiaa pitää edelleen selvittää ja arvioida mahdollisuudet näiden taksikilpien käyttöönottoon.

Nostaisin esille myös tämän hinnoittelun. On todella tärkeää, että tähän nyt saadaan selkeyttä. Se on asiakkaan kannalta mutta pitkällä aikavälillä myös yrittäjien ja kuljettajien etu, että tähän hinnoitteluun tulee selkeyttä. Ja yrityselämän näkökulmasta pidän erittäin hyvänä myös sitä, että näiden koti- ja matkailupalveluyritysten palvelukokonaisuuteen sisältyvään kuljetustoimintaan ei jatkossa vaadittaisi taksiliikennelupaa. Tämä vähentää byrokratiaa näissä tämentyypisissä yrityksissä ja antaa uusia lisäansaintamahdollisuuksia näille yrityksille.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

17.30 Mikko Ollikainen r: Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Taxireformen som genomfördes under förra mandatperioden skapade faktiskt mycket diskussion och också en hel del missnöje. Jag är väldigt glad över att vi i regeringsförhandlingarna tog upp detta, och de problem som fanns där har nu åtgärdats mycket bra.

Visst, det hör nog till god kutym att man inte direkt öppnar nyligen gjorda beslut, men reaktionerna på taxireformen var så kraftiga — det var ett mindre lyckat beslut — och därför måste man kunna damma av sådant och ompröva sådant om det inte fungerar. Överlag är den här propositionen ett mycket viktigt steg för att göra taxiverksamheten mer tillförlitlig igen. Vi har alla via olika kanaler kunnat ta del av olika missförhållanden och genom vissa förändringar försöker man finna lösning på dem. Jag lägger väldigt stor vikt vid att man är eniga i kommunikationsutskottet i sitt betänkande.

On todella hienoa, että liikenne- ja viestintävaliokunta on ollut yksimielinen lausunnoissaan. On hyvä, että nyt on tehty korjausliikkeitä ja esityksellä pyritään tehostamaan harmaan talouden torjuntaa, kehittämään kuljettajien koulutusta ja edistämään tasapuolisten kilpailuedellytysten saavutettavuutta.

Tuen valiokunnan kirjausta, että valiokunta pitää taksipalvelujen saavutettavuutta erityisesti harvaan asutetuilla alueilla keskeisenä ongelmana, johon esityksessä ei esitetä riittä-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

viä ratkaisuja ja toimenpiteitä. Minun mielestäni on hyvä, että tämä asia nyt nostetaan esille. Asun itse maaseudulla ja on omaa kokemusta tästä.

Valiokunta on mielestäni todella hyvin huomioinut tärkeitä näkökulmia tässä kokonaisuudessa. Ajattelen esimerkiksi taksinkuljettajien koulutusta ja kokeita, kieliosaamista ja sen myötä saavutettavuutta ja luottamusta, mitä tässä on tullut esille.

Propositionen syftar till att effektivera bekämpningen av svart ekonomi, utveckla förarbildningen och främja konkurrensvillkor. Just den här tillgängligheten på landsbygden och i skärgården är jätteviktig och det här tycker jag man har lyft fram på ett bra sätt i kommunikationsutskottet. Bra också att man har lyft fram de här förarproven och också språkkunskaperna, det är jättebra.

I den här helheten ingår inte skolskjutsarna, de offentliga skolskjutsarna, och FPA-transporterna. De här hör under social- och hälsovårdsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet, men jag ser fram emot att de här ministerierna samordnar sig nu och försöker finna en lösning så att vi hittar en lösning kring det här ganska snabbt. Lagen är välbehövlig och det är viktigt att konsekvenserna av den här lagen följs upp så att vi blir klokare. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

17.35 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! Edellinen liikennepalvelulaki tuli voimaan vuoden 18 kesäkuun alussa, ja voidaan sanoa, että siitä se heikennys sitten alkoikin, mitä taksialaan tulee. Lain seurauksena taksialalle tulo helpottui, taksilupien kiintiöistä luovuttiin eikä taksiyrittäjältä vaadittu enää yrittäjäkoulutusta. Enimmäishinnoista luovuttiin, ja hinnoittelusta tuli vapaata. Myös kuljettajalle asetettavia vaatimuksia kevennettiin. Epävarmuus alaa kohtaan lisääntyi ja kuluttajan luottamus palvelun laatuun heikkeni. Lisäksi taksipalvelujen hintojen hahmottamista ja vertailua pidettiin hankalana. Kaikki edellä mainittu huomioden olikin täysin ilmeistä, että hallitusohjelmaan kirjattiin taksilain korjaaminen, ja sitä työtä tässä nyt on tehty ja tehdään tälläkin hetkellä.

Yksi liikenne- ja viestintävaliokunnan suurista urakoista saatiin valmiiksi, kun mietintö valmistui ja tämä taksilain korjauspaketti saatiin sen myötä tänne istuntosaliin käsittelyyn. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on korjata taksitoiminnassa havaittuja epäkoh-
tia. Erityistä huomiota vaativat turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja taksien saatavuuteen liittyvät parannukset.

Käydessäni keskusteluja taksialalla olevien henkilöiden kanssa yksi usein esille noussut asia ovat olleet taksinkuljettajan koulutukseen liittyvät ongelmat. On hyvä, että huoli on huomioitu myös lainvalmistelussa. Esitys on, että taksinkuljettajakokeen sisältöä täsmennetään lain tasolla ja että kokeen suorituksessa vilpistä seuraa automaattisesti 6 kuukauden kielto, jotta voi sitten uudelleen lähteä koetta suorittamaan. Näen hyvänä myös sen, että p-
nostetaan vapaaehtoisuuteen pohjautuvaan koulutukseen koskien erityisryhmien kanssa toimimista.

Arvoisa puhemies! On aivan välttämätöntä, että asiakas saa palvelua ymmärrettävästi. Siksi onkin hyvä, että taksinkuljettajalta tullaan edellyttämään riittävää kielitaitoa. Tämä tulee olemaan tärkeässä roolissa myös taksinkuljettajakokeen suorittamisessa, sillä siitä tulee hyväksytysti selviytyä itsenäisesti joko suomen tai ruotsin kielellä. Itse näen, että näillä toiminnoilla on suora vaikutus parempaan laatuun ja turvallisuuden lisäämiseen.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Taksilakiin tulee myös lisää sääntelyä koskevaa valvontaa ja Y-tunnuksen pakollisuus taksiluvan myöntämiseksi. Jatkossa kuljettajalla on oltava taksissa mukana taksiliikennelupa tai sen jäljennös sekä muita määrättyjä asiakirjoja ja todistus pakollisesta yrittäjäkoulutuksesta ja -kokeesta. Myös taksivalaisin on otettava käyttöön. Näillä toimilla pyritään purkamaan ja torjumaan alalla vallitsevaa harmaata taloutta.

Nyt kun sääteleyä sitten lisätään, on tärkeää, että sen toteutumista myös valvotaan. Valvonnalla on keskeinen merkitys esimerkiksi tasapuolisen kilpailutuksen edellytysten toteuttamiselle, palvelujen turvallisuudelle ja harmaan talouden torjunnalle. Valvonnan tehostaminen tulevaisuudessa vaatii varmaankin vahvaa yhteistyötä eri viranomaisten välillä, eikä voida unohtaa myöskään siihen tarvittavia ja saatuja riittäviä resursseja.

Arvoisa puhemies! Hinnoittelun nykytilanteen haasteellisuus on noussut myös vahvasti esille, ja onkin välttämätöntä, että hinnoittelua koskevaa sääntelyä täsmennetään jatkossa paremmin. Hallituksen esityksen mukaan taksissa on oltava selvästi näkyvissä esimerkkimatkan hinta, jollei taksikyydin hinta ole kiinteä. Tarkoituksena on lisätä hinnoittelun läpinäkyvyyttä ja parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida taksimatkan hintaa. Lisäksi enimmäishintojen säännöksiä muutetaan.

Arvoisa puhemies! Vaikka jokainen tietää, että taksiuudistusta edeltävään tilanteeseen ei ole paluuta, niin työ taksilainsäädännön korjaamiseksi on alkanut ja tässä on päästy hyvään vauhtiin. Nyt onkin sitten siellä sosiaali- ja terveysministeriössä pikaisesti syytä jatkaa työtä ja uudistusta esimerkiksi julkisesti tuotettujen kuljetusten, kuten Kela-kyytien, toteutumista koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Tämä monia parannuksia sisältävä taksilain korjauspaketti tulee todella tarpeeseen, ja päätös uudistuksen etenemisestä on nyt täällä eduskunnassa ja eduskunnan käsissä. Valiokunnan mietintö oli yksimielinen, ja toivon, että myös eduskunta näkee tämän hallituksen esityksen hyväksymisen välttämättömänä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Essayah.

17.39 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä taksilain korjaussarjana tunnettu paketti on saanut valiokunnassa hyvän käsittelyn. Valiokunnassa on kiinnitetty huomiota toki niihin keskeisiin korjaussarjan asioihin — taksien tunnistettavuuteen, kuljettajien koulutukseen ja kokeisiin, kieliosaamiseen, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja harmaan talouden torjuntaan sekä erityisryhmien asemaan — mutta olen erityisen tyytyväinen valiokunnan työssä ensinnäkin siihen, että tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen, mutta myös siihen, että kahteen asiaan otettiin valiokunnassa hyvin jyrkästi, hyvin painavasti kantaa. Ne ovat niitä asioita, jotka eivät tälläkään hetkellä vielä toimi, ja vaikka tämä uudistussarjakin saadaan läpi, niin niihin edelleen jää puutteita. Siinä mielessä noista lausumista, jotka tuonne on muotoiltu — ja erityisesti kun katsoo, miten lausumia on perusteltu — löytyy kyllä hyvinkin terävä kritiikki tähän nykytilanteeseen, eli täällä selkeästi sanotaan: ”...erityisesti harvaan asutuilla alueilla keskeinen ongelma, johon esityksellä ei esitetä riittäviä ratkaisuja ja toimenpiteitä. Tältä osin jatkotyölle on olemassa selkeä tarve.” Elikkä varmasti ministeri ja ministeriö eivät paljon, voisiko sanoa, parempaa ohjeistusta ja selkeämpää ohjeistusta voi saada täältä eduskunnan puolelta kuin että nyt tähän odotetaan oikeasti parannuksia. Tietysti tässä on viitattu siihen, että tämä esitys lähinnä parantaa viranomaisten mahdollisuuksia saada tietoja palveluiden saatavuuden tilanteesta, mutta oikeasti se ihminen

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

sitten siellä haja-asutusalueella tyhjällä tolalla taksiautoa odotellessaan tarvitsee sen taksiauton sinne, elikkä tähän tulee sitten seuraavaksi kiinnittää erityinen huomio.

Sitten toinen asia, mikä on kansan huulilla, ovat edelleenkin nämä Kela-kyytien ongelmat ja siihen liittyvät kummallisuudet. Myöskin näitten välityskeskusten edelleenkin epämääräiset kilpailutukset, hinnoittelut hiertävät siellä taustalla. Ei ole kauaa siitä, kun Itä-Suomessa nämä samat asiat nousivat jälleen kerran julkisuuteen, lehtien otsikoihin. Siinä mielessä on tärkeää, että tässä kiinnitetään huomiota tähän toiseen edelleen ongelmana olevaan kohtaan, julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseen ja niitten haasteitten ratkaisemiseen yhteistyössä alan toimijoitten kanssa. Tätä monet maaseudun ja haja-asutusalueitten taksiyrittäjät todellakin toivovat. Kysymys on heidän leivästään ja tulevaisuudestaan ja useimmiten perheyrittysten kohdalla myös siitä, kannattaako sitten siirtää sitä yritystä enää seuraavalle sukupolvelle vai jääkö se sitten siihen, jos koetaan, että alan sääntely on tehnyt vähintäänkin vaikeaksi ellei melkein mahdottomaksi tehdä kannattavaa yritystoimintaa siellä. Siinä mielessä olen tyytyväinen, että täällä näin selkeäsanaisesti valiokunnasta annetaan edelleen ohjeita ministeriön suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pelkonen.

17.42 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Salissa on kuultu tänään paljon hyviä ja kattavia ja tyhjentyviä puheenvuoroja tähän tarpeelliseen ja odotettuun hallituksen esitykseen ja valiokunnan hyvään yksimieliseen mietintöön liittyen, jota monessa puheenvuorossa on jo tänään kiitelty.

Kuten edustaja Tolvanen kiteytti hyvin, tätä voidaan siis pitää ensimmäisenä korjaussarjana ja toista, seuraavaa korjaussarjaa odotetaan. Työtä siis vielä riittää jatkossakin. Luottamus ja sen palauttaminen on kaikkien osapuolten kannalta oleellista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Könttä.

17.42 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä todella on hyvä ja tarpeeseen tullut hallituksen esitys, ja omastakin puolestani kiitokset sekä ministerille että valiokunnan puheenjohtajalle ja kaikille valiokunnan jäsenille. Yksimielinen mietintö on aina kunnioitettava osoitus siitä, että eduskunnassa voidaan tehdä hyvää yhteistyötä, ja niin toden totta myös tehdään.

Nostan esiin täältä muutamia keskeisiä kohtia, joita valiokunta huomioi ja joita tulevaisuudessakin pitää vielä seurata ja tarkastella, miten näihin kysymyksiin voidaan vastata, kun maailma ja Suomi muuttuvat.

Ensimmäisenä harvaan asutut alueet ja maaseutumaiset alueet: On tärkeää, että näillä alueilla, joilla palveluntarjonta on heikentynyt, pystytään tulevaisuudessa entistä paremmin turvaamaan sitä palvelutarvetta. Yksi keino, johon tässä mietinnössä annetaan jo hie-man ohjeistusta ja toivottavasti myös semmoista tsemppausapua, on tämä mahdollinen niin sanottu päivystysrinki. Siihen nyt viranomaisilta on tullut jo evästystä, ja mielestäni tätä asiaa pitää seurata tulevaisuudessa, pystytäänkö se toteuttamaan siten, että kuitenkin pidetään markkinat avoimena kaikille toimijoille. Tämä on mielestäni keskeistä ennen muuta tuolla haja-asutusalueilla, missä palveluntarjonta on valitettavasti heikentynyt.

Toisena asiana valiokunta kiinnitti huomiota tunnistettavuuteen, ja sitä nyt parannetaan. Mutta nämä taksikilvet, joita osa alan toimijoista on toivonut, eivät tässä kohtaa nyt etene.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Mielestäni, aivan kuten mietinnössä todetaan, tätä pitää nyt tulevaisuudessa vielä harkita, koska osa niistä teknisistä esteistä, joita meille esiteltiin, ei kuitenkaan ehkä ollut senkaltaisia esteitä, että ne olisivat muodostuneet todellisiksi, ja siksi tämä taksikilpiasia on mielestäni sellainen, johon vielä on hyvä palata.

Kolmantena, arvoisa rouva puhemies, kuljettajien koulutus ja kokeet: Meillä on erittäin paljon, valtaosa, erittäin hyviä taksiryttäjiä ja henkilöitä, jotka ovat töissä taksiliikennealalla, mutta jotta kaikki olisivat yhtä hyviä kuin valtaosa, on tärkeää, että nämä koulutus- tapahtumat ja kokeet ovat asianmukaisia ja että nämä kokeet täytyy yksin tehdä, jotta kielitaito suomessa tai ruotsissa on riittävä ja että näitä kokeita myös valvotaan, niin että siellä ei esiinny minkäänlaista vilppiä.

Neljäntenä, viimeisenä huomiona on ylipäättään valvonta ja harmaa talous: Näinhän se on, että vaikka kuinka hyvää lainsäädäntöä me täällä eduskunnassa tekisimme, on oltava myös valvontaa ja sanktioita, jotta he, jotka sitten järjestelmää käyttävät väärin, joutuvat siitä myös vastuuseen. Mielestäni ne esitykset, joita valvonnan osalta on tehty, ovat sellaisia, joita täytyy kyllä harkita, koska tämä ikävä ilmiö, sääntöjen rikkominen ja verojen kiertäminen, kyllä sitten mustaa niitä rehellisiä ryttäjiä, joita valtaosa taksialalla on. Sen takia valvonnan merkitys on äärettömän tärkeä.

Näillä huomioilla kiitokset vielä kaikille tästä hyvästä yhteistyöstä!

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukka Mäkynen.

17.46 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on hyvä, ja olen tyytyväinen siitä, että esitykseen on sisällytetty myös perussuomalaisten huomioita. Olimme aikanaan ajamassa esimerkiksi sitä, että jatkossakin taksiryttäjäällä on suomalainen Y-tunnus. Nyt se on tulossa, ja toivottavasti Y-tunnuksen pakollisuus vähentää myös harmaata taloutta.

Myös turvallisuus taksialalla kohenee, kun kuljettajille on tulossa pakollinen kurssitus, jossa myös suomen kielen taito ja ymmärrys todennäköisesti vaaditaan. Koska koulutuksen jälkeen taksinkuljettajalla on vaadittava hyvä paikallistuntemus, niin taksia ei jatkossa myöskään lähdetä ajamaan pelkästään GPS:n varassa.

Olemme kantaneet huolta myös taksipalvelujen hinnoittelusta, taksimittarista ja kuitin- antovelvollisuudesta. Nyt tähänkin puoleen on tulossa parannus.

Kannatan lämpimästi tätä esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Jostakin syystä näissä meidän sähköisissä näytöissämme näkyi, että puhuja olisi ollut edustaja Halla-aho, mutta kyllä se oli Jukka Mäkynen, tämä korjauksena. Toivotaan, että saamme sen kuntoon seuraavan puhujan kohdalla. — Eliikkä seuraavana olisi edustaja Salonen, joka on poissa. — Sitten edustaja Kettunen.

17.47 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty tänään hyvää keskustelua. Tosiaan nythän puhutaan uudistuksesta, jolla korjataan tämän niin sanotun taksilain valuvikoja. Tässä vaiheessa haluan huomioida myös sen, että liikenne- ja viestintäministeri seuraa tätä keskustelua. — Kiitoksia, että olette läsnä.

Tosiaan korjauksia tehdään. Suomalainen on aina luottanut taksin luotettavuuteen ja laatuun, ja huoli taksipalveluiden laadusta esimerkiksi tämän harmaan talouden torjunnan

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

osalta on nostettu tässä mietinnössä hyvin esille, ja korjaukset ovat nyt oikeaan ja hyvään suuntaan.

Haluan vain muutamana noston tuoda esille.

Tämä taksien tunnistettavuus: Hieno homma, että taksivalaisimet tulevat nyt pakolliseksi. Asiakkaat tietävät, mikä auto on taksi.

Taksinkuljettajien koulutuksen osalta toivon, että asiakkaan ei tulevaisuudessa tarvitse näpytellä Google Maps -ohjelmaan sitä asiakkaan omaa määränpäättä, vaan kun asiakas sa-noo, mihin mennään, niin kuljettaja osaa sitten asiakkaan sinne viedä.

Taksamittarit pakolliseksi, loistava homma. Erittäin tärkeä asia on se, että tähän lain noudattamisen valvontaan löytyy ne riittävät panostukset.

Ja vielä viimeisenä: taksipalveluiden saatavuutta on hyvä parantaa, ja siitähän valiokun-ta on myös tuossa lausumassaan ehdotuksen jättänyt.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Huttunen.

17.49 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Taksitoiminta näyttää näin maa-seudun ihmisestä kovin erilaiselta täällä Helsingissä kuin siellä meillä kotona Pohjois-Kar-jalassa, varsinkin harvaan asutulla maaseudulla, jota Itä- ja Pohjois-Suomessa on erittäin paljon. Kun täällä Helsingissä tulee tuonne asemanseudulle, takseja on valtava määrä. Ne ovat kovin eri tavalla tunnistettavissa, ja myös niitten rahastusjärjestelmät ovat kovin eri-laisia. Meillä Pohjois-Karjalassa taas on ongelma se, että jos haluaa varmasti saada taksin, niin ainoa konsti nykyään on enää soittaa sille tutulle taksimiehelle, kenen numero on tal-lennettuna kännykkään ja kuka on edelleenkin yrittäjänä siellä Pohjois-Karjalassa.

Palautetta on kuitenkin tullut aivan saman verran sekä siellä Pohjois-Karjalassa että tääl-lä pääkaupunkiseudulla, ja palaute on ollut pääasiassa negatiivista. Viesti on ollut hyvin selvä: tämä nykyinen taksijärjestelmä ei toimi.

Kannan vahvasti huolta myös erityiskyydeistä ja Kela-kyydeistä, joista myös täällä on ollut puhe useammankin edustajan toimesta, ja olisikin mielestäni selvitettävä jatkoselvi-tyksissä, kuinka Kela-kyydit ovat toimineet, onko niistä tullut säästöjä ja ovatko käyttäjät olleet tyytyväisiä. Itse olen kuullut erittäin paljon myös kritiikkiä näistä Kela-kyydeistä, että ne eivät toimi. Olen myös kuullut, että ne toimivat aika järjenvastaisesti, kun saattaa naapurikunnasta kaukaakin tulla asiakkaalle kyyti hakemaan, vaikka taksiyrittäjä olisi ai-van siinä naapuritalossa ja taksi seisoi tyhjänä siellä pihamaalla. Tiedän, että tämä ei liity suoraan tähän käsiteltävään asiaan, mutta toivon, että tätä jatkoselvitettäisiin tulevaisuu-nessa.

Taksipalvelujen saatavuuteen vaikuttavat vahvasti myös koulukyydit, ja ne ovat siellä harvaan asutulla maaseudulla ja muuallakin Pohjois- ja Itä-Suomessa erittäin tärkeä lisäelannon lähde taksiyrittäjille.

Kiitän erittäin paljon valiokuntaa. Te olette tehneet tosi hyvää työtä nytten näitten edel-lisen kauden virheiden korjaamiseksi, ja uskonkin, että näillä uudistuksilla taksiala lähtee uudelleen kannattavaksi. Tämä on hyvä alku, ja varmaan tämänkin jälkeen tulee vielä pal-jon korjausesityksiä, mutta nytten niihin on tartuttava tomerasti ja korjattava näitä virheitä ja myönnettävä, että virheitä on tehty tässä asiassa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

17.52 Sheikki Laakso ps: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä edellisen hallituksen tekemä taksiuudistus oli käytännössä katastrofaalinen. Ja täytyy sanoa, että henkilökohtaisestikin on ollut vähän sellainen riippa tässä koko ajan mukana, kun olen oman työasuntoni hommannut Espoosta ja vuokraisäntäni on taksiyrittäjä. Taksiyrittäjä minun tänne tuloni jälkeen sai aivoinfarktin, ja jouduttiin sitten tekemään ohitusleikkausta ja sen semmoista, ja nytten tässä reilu kuukausi sitten hän sai sellaisen, että on sitten loppuvuoden tuolla hoidossa eikä tule ajamaan enää koskaan taksia. Ja syy on vain siinä, että kyseinen yrittäjä on vetänyt tämän taksiuudistuksen jälkeen aamusta iltaan töitä ja liki tappoi itsensä sillä työnteolla. Sen takia tämä on ollut todellakin tärkeää, että me saadaan tätä asiaa eteenpäin.

Totta kai tänne jäi vielä tässä ensimmäisessä paketissa asioita, jotka on saatava tietysti kuntoon. Ja vaikka tämä nyt onkin yksimielinen ja tavallansa tietyllä lailla voitaisiin toisiamme olalle taputtaa, niin toivottavasti ymmärretään, että tämä oli vasta, niin kuin edustaja Ovaska sanoi, välirauha, eli meillä työ jatkuu kyllä, ja koko touhu pitää saada oikeasti oikeanlaisiin uomiin tulevaisuudessakin.

Saatavuushan oli yksi sellainen asia, mikä oli ihan ykkösprioriteettina tätä valmistellessa, mutta tietysti ikäväksemme todettiin näin, että sitä ei sitten oltukaan valmisteltu käytännöllisesti katsoen ollenkaan. Toivon mukaan tämä homma tullaan sitten jatkossa korjaamaan ja tietysti sitten STM:n puolelle kuuluvat Kela-kyytiongelmien saadaan hoidettua. Ja yhtään ei ole huono, vaikka saataisiin sitä parempaa tunnistettavuuttakin myöhemmin. Senhän ei tarvitsisi välttämättä olla edes tämä paljon puhuttu värillinen kilpi, jolle tosin sillekään ei todennäköisesti ole mitään estettä, jos se halutaan laittaa kuntoon.

Mutta toivottavasti näiden osalta vielä palataan, kun totta kai varmasti tässä seuraavan puolen vuoden aikana huomataan sellaisia asioita, joita olisi hyvä vielä viilata tai korjata, ja saataisiin sitten tehtyä vielä vaikka tämän hallituskauden aikana toinen korjauspaketti näitten asioiden osalta.

Mutta kiitos hyvästä yhteistyöstä kaikkien kanssa, ketkä tätä hommaa ovat olleet väänämässä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kopra.

17.55 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen taksi on kautta aikojen ollut luotettava yön valopilkku. Olemme saaneet viime aikoina seurata julkisuudesta taksitoimintaan liittyviä eriskummallisuuksia ja outoja ilmiöitä, mutta kyllä minä silti luotan suomalaiseen taksiin ja taksinkuljettajaan edelleen.

Taksiuudistuksen myötä taksiala uudistui väärällä tavalla. Nyt on aika oikaista kurssi, ja siksi on hienoa, että liikenne- ja viestintävaliokunta päätyi korjaussarjan suhteen yksimieliseen mietintöön ja teki yksimielisesti myös hyviä lausumia ja ehdotuksia. Ymmärrykseni mukaan jatkoa seuraa ja on tulossa korjauspaketti kakkonen. Toivottavasti sen myötä yllälyönnit alalla saadaan kokonaan pois.

Jos tätä korona-aikaa ei lasketa, niin itsekkin käytän taksia hyvin paljon. Uudistuksen jälkeen on voinut havaita, ettei kaikilla uusilla kuljettajilla ole alan perinteiset pelisäännöt selvillä. On peräti noloa, kun näin asiakkaana on joutunut kirjoittamaan navigaattoriin kuskille osoitteen, kun tällä ei ole kielitaitoa eikä kirjoitustaitoa eikä hän tiedä, mihin ollaan menossa. Kuljettajakokeen tasoa on syytä nostaa.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Kärhämät taksitolpilla eivät kuulu suomalaiseen yhteiskuntaan. Jos tällaista tapahtuu, ovat sekä lainsäätäjä että viranomaiset epäonnistuneet. Säännöt pitää saada selviksi ja alalle sopimattomat pois markkinoilta. Tähän tarvitaan yhteiskunnan ohjausta, sillä harmaasta taloudesta ja Suomen pienuudesta johtuen markkinamekanismi ei automaattisesti poista epäpäteviä yrityksiä alalta. Suomessa pitää voida alaikäisenkin turvallisesti ottaa taksi Helsingin rautatieasemalta myös illalla. Nyt se pelottaa aikuisiakin, ja aiheesta. Julkisten kuljetusten jakautumista ja kilpailutusta pitää kehittää, kuten valiokunta puhuu, tarkastustoimintaa tarvitaan lisää, harmaa talous pitää saada kuriin, ja paljon muuta.

Arvoisa puhemies! Korjaamalla lainsäädännön virheet ja kehittämällä säädöksiä ja valvontaa voidaan epätoivotut ilmiöt kitkeä pois. Nyt otetaan siinä ensimmäinen askel, ja kiittän valiokuntaa hyvästä työstä. Lausumiin on helppo yhtyä. Uskon, että eduskunta voi ponnistella yksituumaisesti sitä kohden, että suomalainen taksi on jatkossakin luotettava kumppani ihmisten arjessa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Piirainen.

17.57 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on useassa puheenvuorossa kehuttu suomalaista taksia ja sen luotettavuutta, ja se on pitänyt ihan näihin viime vuosiin saakka paikkansa, mutta tämä edellisen liikenneministeri Bernerin uudistus vei sen luottamuksen, ja nyt sitä ollaan palauttamassa.

Tässä yhteydessä on hyvä kiittää ministeriä ja ennen kaikkea liikenne- ja viestintävaliokuntaa. Valiokunta on tehnyt merkittävän määrän korjauksia tänne, ja ymmärrän, että nämä on tehty yhteistyössä ministerin kanssa, ja näin on saatu erittäin paljon uudistuksia aikaiseksi.

Nostan täältä muutamia asioita, esimerkiksi tämän harvaan asuttujen alueitten taksipalveluiden saatavuuden. Tätä regulaatiotahan tai sitä, mitä on tehty, ei ole enää mahdollista säädellä, ja sen takia tälle päivystykselle ei voida asettaa velvoitteita. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuluttaja- ja kilpailuvirasto on kyllä todennut, että mikäli taksiyrittäjät haluavat, niin he voivat vuorotella ja sopia vuorot, miten he päivystävät, ja tämä on semmoinen ongelma suurimpien kaupunkien ympärillä. Viikonloppuisin tahtovat karata sieltä sivukyliltä taksit keskustaan ja sitten on hankaluuksia saada taksia alle.

Monta pykälämuutosta on valiokunta tehnyt, ja ne ovat todella hyviä.

Tässä on tämä taksiliikenteen yrittäjäkoulutus ja yrittäjäkoe, ja siitä todetaan, että 21 tuntia olisi tämä vähimmäisoppituntimäärä. Se nyt antaa jonkunlaisen suunnan. Mutta täällä edustaja Kopra mainitsi, että on joutunut navigaattoriin naputtelemaan itse osoitteen, ja melkeinpä voi jo sanoa, että käsiohjauksella on joutunut näyttämään, mihin suuntaan nyt mennään, joten tämä ymmärrys on erittäin tärkeää tämän kielen osalta, ja tässä on nostettu hyvin esille myös nämä kielelliset velvoitteet.

Sitten on myös tämä, mistä on paljonkin ollut puhetta: milloin on taksinkuljettaja tai taksiyrittäjä oikeutettu saamaan tämän luvan. Eli jos on liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, ne osoittavat suuressa määrin piittaamattomuutta liikenne- ja matkustajaturvallisuutta kohtaan. Eli valiokunta on nostanut miehinnössään tämän erittäin tärkeän asian esille.

Hinnoittelu on ollut varmasti semmoinen asia, missä on moni erehtynyt, jos ei ole huomannut kysyä, mitä maksaa, ja muutamat taksit ovat sitten veloittaneet [Puhemies koputtaa] ihan lyhyistä matkoista useita kymppäjä, jopa satasia.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Kiitoksia, puheenjohtaja. [Puhemies koputtaa] Tuo 3 minuuttia menee aika nopeasti näköjään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Niin se menee. — Ja sitten edustaja Kymäläinen.

18.01 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Itse asiassa tässä edustaja Piirainen aloitti juuri niillä sanoilla, mitkä jäivät sanomatta — huomasin sen välittömästi, kun tulin tähän omalle paikalleni — joten kiitän ministeri Harakkaa siitä, että toitte tämän esityksen, vaativan paketin, meille valiokuntaan työstettäväksi, ja kiitos myös siitä yhteistyöstä, mitä tässä matkan varrella valiokuntana olemme voineet kanssanne tehdä. Kiitos myös siitä, että ministeri on paikalla kuulemassa koko tämän eduskunnan keskustelun, joka tämän valiokunnan mietinnön pohjalta täällä nyt käydään.

Kuten tässä on todettu, niin tämä on lähtölaukaus luotettavien ja turvallisten taksimarkkinoiden palauttamiselle Suomessa. Viestimme tässä valiokuntana vahvasti tästä tarpeesta Kela- ja koulukyytien ja muiden julkisten kyytien osalta, jotta tätä myös STM:ssä ja yhteistyössä kanssanne ja muiden alaan liittyvien toimijoiden kanssa valmisteltaisiin, jotta tämä saatavuuskysymys pystyttäisiin paremmin myös ratkaisemaan.

Nostaisin vielä esille valiokunnan käsittelyssäkin nousseen kysymyksen, joka liittyy matkaketjujen ja palvelujen kehittämiseen. Nythän ongelmana juuri näiden mittauslaitteiden osalta on Euroopan unionin mittauslaitedirektiivin ja siihen perustuvan kansallisen mittauslaitelain tiukka sääntely, koska se voi rajoittaa ajan ja matkan mittaamisessa käytettävien järjestelmien sekä uudenlaisten palvelujen ja matkaketjujen kehittämistä. Valiokunta pitikin mietinnössään tärkeänä, että valtioneuvosto toimii aktiivisesti Euroopan unionin suuntaan tämän kyseisen sääntelyn kehittämiseksi. Oletan, että ministeri on kanssamme samaa mieltä siitä, että EU-sääntelyn ei tule asettaa tarpeettomia rajoitteita palvelujen ja hinnoittelumallien kehittämiseksi ja digitalisaation edistämiseksi.

Jatkossa olisi hyvä myös kehittää järjestelmä, jossa taksikyytejä koskevat tiedot siirtyvät automaattisesti suoraan verottajalle.

Ei muuta. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

18.03 Joakim Strand r: Tack, värderade talman! Det handlar alltså om en vidareutveckling av taxilagen, eller egentligen en korrigering.

Ehkä kehittäminen on väärä sana, kyllä tässä paljon korjataan.

Iso kiitos valiokunnalle ja arvoisalle ministerille, joka on myös täällä paikalla.

Det är flera saker som ska korrigeras, bland annat sådant som har påträffats vad beträffar säkerheten i taxiverksamheten.

Elikkä turvallisuuteen liittyviä asioita on hyvin tuotu tässä esille.

Det handlar också om bekämpning av grå ekonomi, ”harmaa talous”, insynen i prissättningen.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Myös hinnoitteluun liittyviä asioita on ollut paljon. Siinä on ollut paljon epäselvyyksiä.

Det som är viktigt här är att man nu också följer upp de ändringar som görs.

Elikkä tässä tulee nyt tarkasti myös seurata tilannetta, että tämä kehitys lähtee oikeaan suuntaan.

Det är nog sällan som en lag ställer till med så mycket oreda som den här lagen har gjort.

Elikkä en kyllä itsekään pystynyt viime kaudella kuvittelemaan, että tämä laki näin rajusti veisi asioita siihen suuntaan, mihin on vienyt. Onneksi ollaan nyt näin pitkällä, että tässä ollaan hyvinkin yksimielisesti asiaa korjaamassa.

Så ett stort tack till alla som har varit aktivt med och sett till att vi får en korrigering i dessa saker. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

18.05 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme paraikaa taksiuudistusta. Arvostan ammattiautoilijoita, niin henkilö- kuin tavarakuljetuspuolella työskenteleviä. Arvostan sitä, että meillä on sitkeitä yrittäjiä. Taksiuudistus ei ollut lainkaan onnistunut. Ehkä eräs syy epäonnistumiseen oli juuri se, että ei tarpeeksi kuunneltu ammattiautoilijoita. Kuitenkin ammattilaisen kuuleminen on aina tärkeätä.

Onneksi nyt ollaan parantamassa epäkohtia. Valiokunta on tehnyt ihan hyvää työtä. Uudistuksen myötä moni asia muuttui. Voi olla, että todella pitkän aikaa toimineet yrittäjät lopettivat, tuli vain valituksia asiakkailta yrittäjille, kuljettajat joutuivat aika ikävään asemaan, ja työllä ei välttämättä meinannut edes tulla toimeen. Maaseudulta taksit vähenivät ymmärrettävästi, koska yritysmaailmassa on yrityksen kannatettava. On ollut hämmentävää, että kielitaitovaatimuksia ei ole ollut. Kyllä Suomessa pitää suomeksi saada palvelua. Osoitteet ovat olleet erikoisesti hallittavissa; on jopa joutunut asiakas itse kirjoittamaan navigaattoriin osoitteen.

Arvostan ammattiautoilijoita ja sitä, että nyt on myönnetty nämä virheet, mitä tämä lainsäädäntö on aiheuttanut. Kyllä meillä on hyviä autoilijoita Suomessa, ehdottoman hyviä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

18.06 Mia Laiho kok: Arvoisa rouva puhemies! Taksiuudistus ja nyt koronaepidemia ovat rokottaneet taksiautoilijoita kovalla kädellä. Nyt käsitlemme taksiuudistuksen korjausesitystä, joka on varmasti odotettu ja tulee tarpeeseen. Nostan siitä tässä joitakin asioita esille:

On hyvä asia, että me saadaan taksimittarit, valvontajärjestelmä, joilla pystytään harmaata taloutta vähentämään ja verovalvontaa suorittamaan. Tämä asettaa myöskin taksiautoilijoita samalle viivalle keskenään. On ollut paljon huolta turvallisuudesta ja taksien tunnistettavuudesta, ja on erittäin hyvä asia, että nyt tunnistettavuus paranee tämän esityksen myötä. Tärkeää on myös, että taksinkuljettajan koulutuksessa ja kokeissa huomioidaan se,

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

että olisi riittävä osaaminen — paikallistuntemus mutta myöskin riittävä kielitaito ja ennen kaikkea myös osaaminen erityisryhmien tarpeisiin liittyen.

Erityisryhmien tarpeet ovat itse asiassa hyvin merkittävä asia taksiliikenteessä. Eli taksia käyttää tavallisten aikuisten lisäksi moni vammainen tai koulukyydin saaja tai sairaalaan päivystykseen menijä, joka on huonommassa kunnossa, ja sen takia on tärkeää huomioida palvelu ja osaaminen myös näissä tilanteissa. Erityisen paljon on merkitystä myös kuntien kilpailutuksilla ja sillä, miten he huomioivat laadun omissa kilpailutuksissaan. Valvonnan osalta on tietenkin tärkeää myös sitä lisätä ja katsoa, että nämä muutokset tulevat sitten myöskin sinne käytäntöön.

Arvoisa rouva puhemies! On tärkeätä, että takseja on saatavilla ympäri Suomen, ja erityisesti kun päivystävät sairaalat ja pisteet ovat harvemmalla alueella ja julkinen liikenne ei kaikilta osin toimi tai ole edes saavutettavissa, taksien saatavuus nousee tässä todella tärkeään asemaan. Myös Kela-kyydeissä on tärkeää huomioida se, että on luotettava ja turvallinen siirtyminen paikasta toiseen.

Kiitokset näistä muutoksista, jotka tässä vaiheessa parantavat taksiliikenteen tasoa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

18.10 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Taksinkuljettaja on tärkeä henkilö. Hän on palveluammattissa. Hän kohtaa monenlaisia ihmisiä, myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä. Kun on juuri saanut tiedon vakavasta sairaudesta tai hoidon lopettamisesta, kun taksissa mennään synnyttämään ja viedään lasta sairaalaan, ollaan elämän ja kuoleman teemojen äärellä. Taksissa saatetaan käydä hyvinkin syviä keskusteluja, ja sinne nousee ihmisiä, jotka ovat hyvin herkillä ja haluavat olla aivan hiljaa rauhasa.

Taksipalvelujen kehittämiseen liittyy jatkossa myös Kela-taksien palvelujen kehittäminen. Tämä uudistus on ensimmäinen askel. Paikallinen kuljettaja, joka tuntee ihmiset, voisi palvella parhaiten. Hän voi tuoda turvallisuudentunteen mukanaan.

Taksinkuljettaja on tärkeä henkilö. Hän kohtaa vammaisia, erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä, hän kerää kyytiin vanhuksia lääkäriin, kuntoutukseen ja kerhoon. Olemme kuulleet sellaisistakin epäkohdista, joissa vammainen henkilö on saattanut odottaa pelossa kyytiä, koska kuljettajan palveluasenne ei ole ollut kohdillaan.

Suomessa on paljon taksinkuljettajia, jotka kantavat voimattoman asiakkaan kassia, aukaisevat oven, auttavat ja tukevat ja taluttavat. Heihin voi luottaa, mutta aina ei ole ollut näin. Taksinkuljettajien koulutuksen ja kuljettajakokeen uudistaminen vastaa tähän haasteeseen. Uudistus nostaa taksipalvelujen laatua ja saavutettavuutta sekä riittävää kielen osaamista ja palveluasennetta. On tarpeen, että kuljettaja ymmärtää asiakastaan. Tarvitaan oikealla asenteella toimivia yrittäjiä. Myös taksinkuljettajien tulee päästä jatkossakin opintopäätteeseen, jatkuvan oppimisen pariin, oman ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen.

Taksit ovat tärkeitä sekä maalla että kaupungeissa. Harvaan asutulla seudulla taksit paikkaavat hyvin merkittävällä tavalla joukkoliikenteen aukkoja, kun väkeä on aivan liian vähän säännöllisille linjoille. Takseja tarvitaan koulukyyteihin, kutsutaksit palvelevat syrjäkylillä asuvia, niin että he voivat tulla kyliltä keskustaan hoitamaan asioitaan. Taksit ovat kimpapakyyteinä pienen mittakaavan joukkoliikennettä maaseudulla.

Joillakin alueilla on toki vaikeuksia saada taksipalveluja, kuten olemme tänään kuulleet. Siihen toivomme parannusta. Uskon, että taksiuudistus parantaa osaltaan tätä tilannetta.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

ta, kun taksien tunnistettavuus paranee, harmaan talouden torjunta etenee ja hinnoittelun läpinäkyvyys paranee, samoin taksien saatavuus ja turvallisuus. Tämä on sekä yrittäjän että asiakkaan etu.

Mietinnön laatimisessa on tehty hyvää työtä. Kiitos ministerille, kun olette paikalla ja kuulolla. Kiitos valiokunnalle erinomaisesta työstä taksilain parantamiseksi ja tämän yksimielisen mietinnön laatimiseksi.

Alan kehittämistyö jatkuu. Kiitos kaikille ammattitaitoisille taksinkuljettajille sydämelä tehdystä palvelutyöstä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Salonen.

18.15 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Viime hallituskauden aikana säädetty taksilain uudistus aiheutti silloin valtaisan palauteryöpyä ja monia epäkohtia taksiliikenteeseen. Lähestulkoon kaikki ne asiat, joista silloinen oppositio hallitusta varoitti, kävivät valitettavasti toteen: epävarmuus lisääntyi, palveluiden saatavuus heikkeni, ja luottamus koko taksijärjestelmään rapautui.

Siksi onkin nyt hienoa, että käsittelemme tänään taksisääntelyn korjaussarjaa, jonka tarkoituksena on puuttua juuri näihin ongelmiin. Otamme siis merkittävän askeleen kohti parempaa ja oikeudenmukaisempaa taksilainsäädäntöä. — Kiitos tästä, ministeri Harakka. — Korjaussarjalla palautamme asiakkaiden luottamusta taksipalveluihin, joka on särkynyt pahoin edellisen lain seurauksena. Lisäksi puutummme villiin hinnoitteluun tuomalla hinnoitteluun läpinäkyvyyttä ja torjumme harmaata taloutta.

Arvoisa puhemies! Kelan valtuutettuna olen tyytyväinen, että liikenne- ja viestintävaliokunta otti tässä mietinnössään kantaa myös julkisesti tuettujen kuljetusten, kuten Kela-kyytien, kehittämiseksi. Ne muodostavat merkittävän osan taksiliikenteestä. Uuden taksilain myötä myös Kela-kyydit jouduttiin kilpailuttamaan uudelleen, ja kyytien käytännön järjestelyissä oli vakavia käynnistämisongelmia. Saatavuus ja palvelun laatu heikkenivät merkittävästi. Osa ongelmista on korjattu, mutta palautetta tulee edelleen etenkin taksiyrittäjiltä. Taksiyrittäjien tulot ovat romahtaneet erityisesti maakunnissa, joissa julkisesti tuetut kuljetukset, kuten Kela-kyydit ja koulukyydit, muodostavat merkittävän osan yrittäjän tuloista. Niillä on myös merkittävä rooli taksipalveluiden yleisen saatavuuden kannalta alueellisesti. Tähän toivonkin nyt korjausta, ja on hieno asia, että se on erikseen vielä tässä mietinnössä mainittu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

18.17 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakaan ei käynyt kuin Strömsössä, kun tehtiin taksilakiuudistusta. Ei heti priimaa pukannut. On ihan paikallaan, että asioita korjataan. Tässä voi kuvata, että yhtä aikaa taksilakia uudistettiin, tehtiin Kela-taksiiuudistusta ja sitten olivat vielä nämä välityskeskusten valinnat ja niitten uudistaminen. Ei se nyt ihan kaikki ollut Bernerin syytä siinä, että taksia ei välttämättä saatu, mutta melkein. [Naurua] Sanotaan näin, että meillä maaseutualueilla, esimerkiksi kun otetaan Pirkanmaa, kyllä keskusseudulla takseja saa, mutta en tarkoita vain maaseutualueita, vaan niitä maakunnan seutukunnan kuntia ja kaupunkejakin, missä taksin saanti on hankalaa ainakin iltapäiväin. Varsinkin kun ajatellaan, että meitä kesäasukkaita on alueella, eli palvellaan niin kuin koko kansan osalta.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Tuossa hyvin edustaja Laakso otti esille, että näihin kahteen muuhun kohtaan toivotaan seuraavassa korjaussarjassa sitten tekoja, eli juurikin Kela-taksikuvion edistämiseen, ja yhtä lailla näkisin näitten välityskeskusten toiminnan parantamisen, että me saadaan sitä kautta taksit ajallaan.

Tässä uudistuksessa on paljon tuttua, mitä yritettiin silloinkin muun muassa talousvaliokunnassa ennen tätä taksiuudistusta asettaa, eli tämä kohta ainakin, että vaadittiin muistaakseni lausunnossa silloin, että tulisi olla taksamittari tai muu vastaava laite. Sitten lopullisessa muodossa sitä ei kuitenkaan nähty jostain syystä. Tässä oli pieniä vääntöjä ehkä silloin sen lain säätämisen aikana. Mutta tähän on tosi tärkeää pelkästään sen takia, että yritykset saavat kuitinsa siitä, mutta asiakas saa myös dokumentin, ja vielä tärkeämpi on, että verottaja saa sitten tiedon, eli harmaata taloutta voidaan näin kitkeä, kun tiedetään näistä asianmukaisesti.

Toinen hyvä uudistus on tämä taksikyltti ja taksin näkyminen, että se onkin todella merkittynä, että ajoneuvo on vuokra-ajoneuvo kuljettajan kanssa eli taksi.

Tässä tulikin tämä saavutettavuus, ja siinä täytyy vielä etsiä tosiaan lisää keinoja, millä tavalla voidaan turvata taksin saatavuus maaseutualueilla, mutta yhtä lailla kaupungeissakin, että kun taas koronan jälkeinen elämä alkaa, ne eivät kaikki ole tuolla Helsinki-Vantaan jonossa vaan ne ovat myös sitten muuallapäin.

Tämä koulutusasia on erittäin tärkeä asia. Esimerkkinä se, että jos asiakas lähtee tuosta Eduskuntatalon edestä selvällä suomenkielellä sanoen kohteensa, onko se Kalastajatorppa vai Kalasatama, joka on eri puolella kaupunkia, niin voi löytää itsensä sieltä toisesta paikasta, mihinkä itse ei ole halunnut mennäkään. [Markku Eestilä: Sehän voi olla parempi!] — Voi olla parempikin paikka. — Eli kielitaito on tärkeä osa taksinkuljettajan ammattia, mutta sitten myös tämä niin sanotusti palvelulupaus, minkä pitäisi olla kaikilla taksinkuljettajilla.

Yhtä lailla tässä puhutaan juurikin meidän heikompiosaisista tai haavoittuvimmista ihmisistä ja siitä, että he saisivat myös hyvän ja turvallisen kyydin paikasta toiseen.

Eli hyviä kohtia ja hyviä uudistuksia on tässä useita, ja näkisin, että kun tässä on vielä yksimielinen liikennevaliokunnan mietintö eli koko eduskunta on tämän takana, niin toivotaan, että tämä uudistus auttaa eteenpäin. Mutta niin kuin moni muukin on todennut, odotetaan vielä sitä seuraavaakin korjaussarjaa tämän lisäksi. — Kiitoksia, puhemies.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Harakka, 3 minuuttia.

18.21 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Kiitos näistä puheenvuoroista. Tämä on ollut odotettu päivä, kun käsittelyssä on hallituksen esitys, joka on niin sanottu taksisääntelyn korjaussarja. Haluan omalta osaltani kiittää lämpimästi perustuslakivaliokuntaa ja liikenne- ja viestintävaliokuntaa asian seikkaperäisestä käsittelystä ja täysistuntoon tuodusta yksimielisestä mietinnöstä.

Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä kiinnitetään huomiota erityisesti taksipalvelujen turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan ja hinnoittelun läpinäkyvyyteen. Taksisääntelyn korjauksella pyritään palauttamaan sekä asiakkaiden että taksitoimijoiden luottamus taksityöhön. Hallituksen esityksessä siis ehdotetaan useita harmaan talouden torjuntaa tukevia toimenpiteitä, koska tämä on alkujaan hallitusohjelmassa lähtenyt liikkeelle harmaan talouden torjuntaohjelman osana, ja kuten täällä on todettu, niin tässä on määriteltä tarkemmin verovalvontaa varten kerättävät tiedot. Myös taksipalvelujen turvallisuut-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

ta pyritään parantamaan täsmentämällä taksinkuljettajan kokeen vaatimuksia ja lisäämällä koevilppiin liittyviä seuraamuksia. Ja tärkeä lisäys on myöskin lakiin lisätty erityisryhmien kanssa toimimista tukeva vapaaehtoinen kuljettajakoulutus, jota siis myöskin kuntien ja Kelan kilpailutuksissa ja julkisissa hankinnoissa voidaan ja pitääkin käyttää hyödyksi. Taksipalvelujen hinnoittelua on tarkoitus selkeyttää, kuten on todettu.

Mutta ehkä sitten tosiaan näihin kahteen tärkeään kysymykseen saavutettavuudesta ja julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämisestä.

Taksisääntelyn arviointityössä oli havaittu, että viranomaisilla ei ole riittävää tilannekuvaa arvioimaan, missä takseja on riittävästi ja missä ei, ja siksi tässä nyt ehdotetaan ensi-apuna, ensimmäisenä toimenä sitä, että saadaan tuo tieto, jonka perusteella sitten todetaan, missä näitä puutteita on. Kun saadaan aikaan edes yhteinen tilannekuva, niin voidaan ryhtyä ratkomaan ongelmia.

Ja toisena tietysti kysymys juuri julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämisestä. Ne ovat merkittävä osa taksimarkkinaa, yli 40 prosenttia kaikista matkoista, ja erityisen tärkeitä, kuten täällä on todettu, haja-asutusalueilla. On kuitenkin tässä nyt todettava, että sitä, mitä yhdellä lailla on muutettu alun perin, ei ole saatettavissa ihan ennalleen. Taksimarkkina muuttui, kun lupakiintiöistä ja päivystysvelvoitteista luovuttiin. Hyvääkin saavutettiin, eikä sitäkään peruta.

Nämä haasteet ovat monimutkaisia ja osittain sidoksissa toisiinsa. Niihin on tarkoitus paneutua sekä Liikenne 12 -työssä että sitten useiden ministeriöiden, useiden viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyössä, kuten täällä on hyvin havaittu. Nyt meidän on aika ottaa yhteistyössä seuraava askel. — Kiitos oikein paljon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Asell.

18.24 **Marko Asell sd:** Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, laitatteko mikrofonin päälle.

Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä korjataan taksisääntelyssä viime vaalikaudella toteutetun vapautuksen myötä havaittuja epäkohtia. Huomiota on kiinnitetty taksipalvelujen turvallisuuteen ja laatuun, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen sekä taksien saatavuuteen.

Viime kaudella tehty taksilaki oli monelta osin heikko heti syntyessään. Norminpurku-talkoohengellä tehty taksialan niin sanottu vapauttaminen vapaamman kilpailun nimissä johti allikkoon. Kun sääntely on aikoinaan tehty, niin se ei aina ole tarpeetonta, vaan tarpeellista — se yleensä on tarpeellista. Sääntelyllä on merkitys, jolla alan pelisääntöjä selkeytetään. Ilman riittävää sääntelyä alkavat rehottaa aina erilaiset ikävät lieveilmiöt, ja niin tässäkin kävi. Sääntelyn purku johti erittäin paljon huonompaan palvelutasoon, taksien tavoitettavuus seutukunta- ja haja-asutusalueiden taksitolpilla heikkeni, turvallisuudentunne ja luottamus aiemmin luotettavaan palveluun putosi, ammattitaito heikkeni yleisesti, asiakkaat mutta myös aiemmin ammattitaitoiset hyvät kuskit ja yrittäjät kärsivät tilanteesta. Tämän vapautuksen piti vaikuttaa myöskin hintatasoon laskevasti, mutta kävi päinvastoin: esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on arvioitu noin 14 prosentin nousua. Sääntely siis maltillisti hintojakin.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Harmaa talous ja valvonta on yksi iso ongelma, johon erityisesti tarvitaan parannusta, ja tällä hallituksen esityksellä sitä parannetaan. Tämän esityksen myötä palvelun laatu tulee paranemaan kuljettajakoulutukseen panostamalla, hintojen läpinäkyvyyden myötä, valvonnalla ja harmaan talouden torjunnalla. Kaikkia ongelmia tällä korjaussarjalla ei kyetä paikkaamaan. Ongelmia jäänee vielä erityisesti harvaan asutuille alueille. Haasteita on myöskin erityisryhmien kuljetuksissa, jotka käyttävät esimerkiksi sote-taksia. Näihin seikoihin tarvitsee keskittyä myöhemmin.

Tämä esitys on erittäin tarpeellinen. Kiitos hallitukselle ja ministeri Harakalle tästä hyvästä taksilain muutosesityksestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eestilä.

18.27 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Pirttilahti taisi lähteä täältä pois. Kun hän mainitsi, että ministeri Berner oli ikään kuin tämän huonon lain takana, niin minun käsittääkseni me silloiset kansanedustajat ollaan tämän huonon lain takana, ja itse kyllä kannan ihan täysin vastuun — eikä se sinänsä yllätys ollut silloinkaan, että kaikki menee pilalle, niin kuin nyt nähdään. Kyllä se tiedettiin jo silloin. [Kristiina Salonen: Niin, me tiedettiin tämä!]

Mutta minä palaisin siihen lähetekeskusteluun, kun nyt jonkun verran satun vielä kuitenkin muistamaan, mitä silloin puhuttiin. Jo silloin tuotiin esille, sen eduskunnan aikana, että tämä tulee johtamaan maaseudulla taksipalvelujen saatavuusongelmiin, ja silloin todettiin, että mikäli tällaisia ongelmia tulee, niin eduskunta joutuu niihin palaamaan ja korjaamaan ja hakemaan korjaussarjaa ja keinoja. Nyt minä kysyisinkin teiltä, edustaja, arvoisa valiokunnan puheenjohtaja: oletteko te keksinyt tai pohtinut niitä keinoja, millä me voitaisiin se ongelma korjata harvaan asutuilla alueilla, mistä ne taksit karkaavat ja yöllä ei kukaan saa, vaikka tarvitsee hätätilanteessa taksia? Nimittäin silloin, kun me täällä keskusteltiin edellisellä kaudella, puhuttiin, että kyllähän yleensä palveluja ostetaan rahalla. Rahallahan siitä selviää, että maksetaan tietyt tunnit esimerkiksi yöllä, että päivystää ja näin pois päin. Jotakinhan tälle pitää keksiä, kun te olette pannut tänne lausuman, että valtioneuvosto tuo ja ryhtyy toimenpiteisiin — mikä on täysin oikein, että eduskunta määrää hallituksen, valtioneuvoston tekemään nyt konkreettisia ehdotuksia. Ainakin minä sanoisin, että joku sopimushan kunnan täytyy tehdä taksiyrittäjien kanssa, että he sitoutuvat olemaan, kun ei ole enää asemapaikkaa, ja totta kai se rahoitus pitää jollain tavalla sitten valtionosuuksien tai jonkun muun kautta tulla. Mielelläni kuuntelen rakentavasti, oletteko te pohtinut näitä keinoja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

18.29 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vaikka nyt vasemmiston suunnalta tätä taksiuudistusta suuresti arvostetaankin, niin silti huomaa, että hallitus esityksessään tai valiokunta yksimielisessä mietinnössään ei ole muuttamassa sitä perusasiaa, että taksimarkkina on avattu ja siellä vallitsee nykyisenkaltainen kilpailutilanne. Ei ole palaamassa sääntelyä sen suhteen, eli ilmeisesti vasemmistokin tunnistaa sen asian onnistuneeksi tässä uudistuksessa.

Mitä tulee taksilain valmisteluun viime kaudella, niin vahvistan näkemyksen, että kyllä se pääasiassa oli ministeri Bernerin syytä, että se meni niinkin vikaan kuin se meni. Se olisi

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

mennyt paljon enemmän vikaan ministeri Bernerin alkuperäisellä esityksellä, elleimme me liikennevaliokunnassa ja esimerkiksi edustaja Pirttilahden mainitsemalla esimerkillä talousvaliokunnassa olisi vääntäneet sitä lakia parempaan suuntaan siitä, mitä siellä oli esitetty. Siellä esimerkiksi oli se 10 000 euron täysi ilmoittamaton oikeus harjoittaa elinkeinotoimintaa, mikä olisi ollut täydellinen harmaan talouden generaattori. Tällaiset asiat sieltä saatiin pois, monta asiaa parempaan suuntaan, taksamittarisäätelyä fiksumpaan suuntaan — sitä ei saatu ihan täydelliseksi mutta kuitenkin paremmaksi kuin se alkuperäinen, olematon esitys siellä oli.

Pahimmat pelot ja kauhuskenaariot eivät toteutuneet. Siinä kävi aika paljon sellaisia asioita, mitä itsekin ennakkoin. Taksiala ketjuuntui, eli ihmiset kokivat, että pystyvät luottamaan paremmin tällaisiin ketjutakseihin, joilla on suojeltavanaan liian iso maineriski, jotta ne voisivat tehdä isoja kupruja liiketoiminnassaan, ja sen takia niiden hinnoitteluun pystyi luottamaan. Näin tapahtui, ja tämä oli varsin odotettua.

Nyt tässä uudistuksessa asiat menevät parempaan suuntaan, tässä liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielisessä mietinnössä. Kuitenkin hieman jäin ihmettelemään sitä, miten hallitus voi todeta lähtökohtaisesti, ettei ole saatavilla tietoa taksien saatavuudesta ympäri Suomea. Miten voi olla niin, että uudistus on ollut voimassa jo useita vuosia ja hallitus toteaa, että sellaista selkeää tietoa siitä, missä on esimerkiksi tilattu taksi eikä ole saatu taksia, ei olisi saatavilla? Eikö se tieto nyt olisi pitänyt hankkia? Taksi on kuitenkin eräänlaisen peruspalvelun asemassa kautta maan. Ei pysty liikkumaan, ellei omista henkilöautoa, ei ole julkisia kulkuvälineitä. Taksilla on pakko päästä liikkumaan. Se on lähes perustarve.

Toinen asia, mihin kiinnitin huomiota, oli se, että valiokunta aivan oikein sanoi omassa mietinnössään, että kielitaitovaatimus taksinkuljettajalle olisi tärkeä asia. Tästä on helppo olla samaa mieltä, mutta en nyt kuitenkaan onnistunut löytämään mistään pykälästä tällaista asiaa, että sitä kielitaitovaatimusta edellytettäisiin, ja vanhan totuuden mukaan aina selaista asiaa, mikä ei ole missään pykälässä, ei todellisuudessa ole olemassakaan.

Kyllä tämä paljon parempaan suuntaan menee, mutta kyllä siihen seuraavaankin korjaussarjaan vielä tekemistä jää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Salonen.

18.32 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Sääntelyn purun huumassa taisi käydä niin, että lapsi meni pesuveden mukana hukkaan. Nimenomaisesti juuri tämä asemapaikasta luopuminen oli se ratkaiseva virhe, jota on vaikeaa enää jälkikäteen paikata, vaikka korjauksia pyritäänkin moneen asiaan tekemään. Asemapaikasta luopuminen toimii ehkä suurissa kaupungeissa ja kasvukeskuksissa, mutta se on ongelma erityisesti maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla, joilla muutenkin lähtökohtaisesti kyydit ovat vähissä.

Olisin ajatellut nostaa esille vielä yhden asian: Uusi sudenkuoppakin on kuitenkin edessä meillä, ja toivoisin, että nyt harkitsisimme tarkkaan, miten lähdemme kansallisesti soveltamaan direktiiviä puhtaista ajoneuvoista. Nimittäin Kelan sopimuskausi on päättymässä taksikuljetusten osalta, ja nyt ratkaisevaa on erityisesti se, miten sitten Suomessa katsomme tätä puhtaisten ajoneuvojen direktiiviä toteutettavan. Se ei saa johtaa siihen, että seuraavan kilpailutuksen myötä Kela-taksien saatavuus heikkenee entisestään, ja sellainen vaara on erityisesti taas näissä harvaan asutuissa maakunnissa. Se vaara syntyy siitä, että tämä siirtymä puhtaampaan kalustoon tapahtuu sellaisella rytinällä, ettei taksialalla ole taloudellisia mahdollisuuksia siihen vastata. Tämä ei siis ole vielä ollut päätöksenteossa,

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

mutta näen tässä samanlaisia vaaranpaikkoja kuin edellisen kauden taksilain uudistamisessa, ja siksi haluan tämän asian jo hyvissä ajoin esille tuoda.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kymäläinen.

18.34 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Eestilä esitti kysymyksen valiokunnan puheenjohtajalle siitä, olemmeko miettineet niitä konkreettisia keinoja, joilla taksia muun muassa yöaikaan sitten saa, ja niinhän se on, että raha ratkaisee. Tässä esittelyssä oli ja mietintöluonnokseen olemme kirjanneetkin ja totesimme, että muun muassa kuluttaja- ja kilpailuvirasto on antanut taksialan toimijoille ohjeistusta siitä, miten paikallisesti voidaan sopia yrittäjien kesken eräänlaisesta ajovuoro- ja päivystysvelvollisuudesta. Kysymys on siis ikään kuin siitä samasta asiasta, mikä nyt edellisessä lainsäädännössä poistettiin, eli tästä päivystyskiintiöstä. Ja valitettavasti yhdellä lainsäädännöllä ei pystytty palauttamaan sitä kaikkea, mitä edellisellä yhdellä lainsäädännöllä tehtiin silloin, kun avattiin tämä kilpailutus, ja siihen kaikkeen emme pääse enää tällä lainsäädännöllä emmekä vielä seuraavillakaan korjauksilla. Emme koskaan enää pääse siihen täysin samaan tilanteeseen, missä olimme.

Ja ihmettelin edustaja Mäkelän puheenvuoroa. Meillä on ollut todella rakentava ja monimuotoinen keskustelu ja kuuleminen valiokunnassa, ja perussuomalaiset ovat siellä osallistuneet tähän mielestäni todella hyvin ja samalla hengellä, millä me muutkin valiokunnan jäsenet tätä taksilain korjaussarjaa olemme tehneet. Muun muassa tämä koulutukseen liittyvä kielitaitokysymys oli teidän ryhmässänne erittäin hyvin esille nostettu valiokunnassa, ja yhdessä muotoilimme sitä muotoilua niin, että korostimme, että ilman avustajaa täytyy tässä koulutuksessa selvittää näistä kokeista joko suomen tai ruotsin kielellä, eli tässä ei saisi käyttää tulkkia. Tämä on niin selkeästi kirjattu tähän valiokunnan mietintöön kuin meillä ikinä se on ollut mahdollista, ja tämä on ollut yhteinen tahtotila. Sen vuoksi ihmetelen edustaja Mäkelän esittämää kovaa kritiikkiä tätä asiaa kohtaan.

Ja kyllä minä totean, että juuri ne suurimmat ja pahimmat pelot, jotka Bernerin taksiuudistuksen yhteydessä tapahtui ja joita me silloin oppositiossa esille toimme monien asiantuntijoiden lailla, toteutuivat, ja sen vuoksi tätä korjausta ollaan nyt sitten jouduttu työstämään ja tämän eteen on paljon nähty vaivaa niin ministeriön valmistelussa kuin nyt eduskunnassa valiokunnan työskentelyssä. — Ei muuta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

18.37 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Todennäköisesti edustaja Kymäläinen kuuli hieman väärin puheenvuoroni, koska minähän nimenomaan kiitin valiokunnan mietintöä ja siinä esille nostettua kielitaitovaatimusta: että oli hyvä, että se sinne kirjattiin. Mutta samalla esitin epäilyksen siitä, että tuleekohan tämä nyt käytännössä huomioitua riittävän hyvin kuitenkin siinä lopullisessa toiminnassa ja lainsäädännössä ja sen toteutuksessa, koska se on vain valiokunnan mietinnön tasolla eikä ilmeisesti pykälässä. Tämä huolestutti minua. Hyvä, jos tämä asia on kunnossa, silloinhan asia on erittäin hyvä.

Mitä tulee tähän asemapaikkavelvoitteeseen ja päivystysvelvoitteeseen, niin nehän käytännössä poistuivat samalla kun lupasääntely vapautettiin, koska asemapaikka- ja päivystysvelvoitehan olivat eräänlaisia palkintoja — lainausmerkeissä — siitä, että sait luvan ajaa taksia, ja nyt kun taksilupaa ei enää samalla tavalla säädellä, ei myöskään voida velvoittaa

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

yrittäjiä olemaan tietyssä paikassa harjoittamassa liiketoimintaansa, koska Suomessa on elinkeinovapaus eikä voida velvoittaa tiettyyn vuorokaudenaikaan harjoittamaan liiketoimintaa.

On hyvä kuulla, että tässä on tällaisia järjestelyjä, että yrittäjillä olisi mahdollisuus sopia keskenään tällaisista vuoroista. Se on askel oikeaan suuntaan, ja epäilen, että kuitenkin etenkin vähimmin liikennöidyillä seuduilla olisi tarpeen jonkinlainen porkkana tässä asiassa — minkä muodon se sitten voisi ottaa ilman, että se olisi kiellettyä valtiontukea. Mutta jos sitä päivystämistä ja niiden vuorojen ajamista ei saada liiketaloudellisesti kannattamaan, niin jonkinlaisista tukeahan sinne tavalla tai toisella pitäisi saada.

Edustaja Salonen otti esille tämän puhtaan kaluston käyttövaatimuksen Kela-taksissa, ja tämä oli hyvä nosto. Tästä olen jonkun verran kuullut keskusteluja. Toivon, ettei siihen liity mitään vaatimuksia siitä, että taksikalusto pakotettaisiin sähköautopohjalle ennen kuin teknologia on siihen valmis. Eli kun puhutaan jostain Lapista, satojen kilometrien etäisyyksistä, kymmenien asteiden pakkasista, niin sinne laitettaisiin jonkinlaisia sähköautopakkoja. Itse suhtaudun teknologiaan varsin neutraalisti eli en ole millään tavalla erityisen sähköautokielteinen henkilö, mutta kyllä ne teknologiset realiteetit pitää huomioida, tai sitten toiselta puolelta pitää huomioida, että ei sitä kalustoa voi käydä uudistamaan sellaiseksi, että se olisi epätarkoituksenmukaista sen käytännön käytön kannalta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niikko.

18.39 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Taksilain uudistus viime kaudella oli kyllä suuri epäonnistuminen, ja siitä täytyy kaikkien rohkeasti myös puhua oikeilla nimillä. Siinä mielessä meidän täytyisi nyt tehdä kaikkemme, että me voidaan korjata niitä viime kauden virheitä. Tämähän oli käytännössä ministeri Bernerin hanke, jota hän voimakkaasti ajoi eteenpäin, ja motivaatiot tämän hankkeen taustalla ovat hiukan epäselviä. Täällä luvattiin, että kilpailun sääntelyn purkaminen parantaa taksiliikenteen palveluja, parantaa saatavuutta ja laskee hintoja. Jo silloin epäilimme sitä, että ainakin turvallisuus tulee kärsimään, ja näin on käynyt. Tiedän hyvin monia henkilöitä, jotka eivät uskalla lähteä edes päiväsaikaan välttämättä enää Helsingissä taksin kyytiin, elleivät he todellakin tiedä, kuka sitä ajoneuvoa ajaa ja millainen kuljettaja ratin taakse tulee istumaan.

Ennen kaikkea odottaisi kyllä hallitukselta nyt sitä, että tämä esitys ei jää ainoaksi, vaan mentäisiin paljon pidemmälle, kuten tekin lupasitte vaalikauden alussa. Mielestäni on riittämätöntä, että me lähdetään nytten tässä lakiesityksessä tavallaan pelkästään, yksistään hakemaan harmaan talouden torjunnan keinoja ja sitten ruvetaan sääntelemään taksinkuljettajan pätevyyskriteereiden muodossa. Nämä ovat tärkeitä ja hyviä toimenpiteitä, mutta nämä eivät tule tätä asiaa ratkaisemaan. Taksinkuljettajista, joita tunnen hyvin paljon, on hyvin moni jo lopettanut tällä alalla, ja he ovat pitkään viestineet sitä niin kaikille kansanedustajille kuin Verohallintoonkin, että tätä asiaa ei saa millään tavalla kuntoon ennen kuin tähän tehdään täysremontti uudelleen. Toki tämä remontin tekeminen on äärimmäisen vaikeata, koska kaikilla on elinkeinovapaus, ja ketä sieltä elinkeinosta voidaan pois ohjata — se on se haaste. Mutta se pystytään tekemään, jos tahtotila riittää. Ne mädät omenat, jotka pilaavat tämän taksialan, pitää saada alalta pois. Ei ole oikein, että ne, jotka rehellisesti maksavat veronsa, maksavat vakuutuksensa ja tekevät kaiken niin kuin kirjain sanoo laissa, joutuvat maksumiehiksi ja maksunaisiksi tässä kysymyksessä.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

Tästä kilpailutuksesta täytyy vielä se sanoa, että esimerkiksi Kela on mielestäni epäonnistunut siinä. Kelahan kilpailutti Helsingin taksikuljetuksia ja sulki pois kilpailutuksesta Taksi Helsingin sillä perusteella, että heidän tarjouksensa oli aivan liian halpa, ja tilalle otettiin sellainen yritys, joka suosii erityisesti sellaisia kuljettajia, joiden pätevyydestä ei olla niin varmoja. Tämä perustelu, että heidän tarjouksensa oli liian halpa, ei voi olla validi siinä mielessä, että kyllä Taksi Helsinki on tähänkin saakka hoitanut tehtävänsä, ja heidän tehtävänsä oli vain turvata kuljettajien elinkeino ja leipä. Tämä on iso vääryys, että valtio omien yhtiöidensä kautta myös heikentää [Puhemies koputtaa] niitten rehellisten taksikuljettajien elinkeinon harjoittamista, jotka haluavat toimia rehellisesti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä kohtaa haluan todeta, että tuolta pyörökäytävältä, jos siellä puhuu kännykkään, kuuluu tänne podiumille aika hyvin. Tämä tässä vain tiedoksi paikalla oleville edustajille. — Ja sitten edustaja Eestilä.

18.43 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelä täällä kyllä hyvin selitti sen yksinkertaisen asian, että kyllähän asemapaikkavelvoite ja päivystysvelvoite olivat se erottamaton pari, jolla taksipalvelut toimivat ja turvattiin. Kun kukaan ei enää halua siihen asemapaikkavelvoitteeseen palata, niin silloin me eduskunnassa joudumme miettimään, millä tavalla tämä asia ratkaistaan, koska ainakin minä kannan aidosti huolta siitä, että meillä on syrjäseutuja, joilla taksin saaminen on erittäin vaikeata, eikä se nyt pelkästä saamisesta ole kiinni, vaan jos sattuu saamaan ja se tulee kaukaa, niin tulee se taksin käyttö jonkun verran maksamaan, ja sen ei pitänyt olla tämän lain tarkoitus.

Kiitoksia valiokunnan puheenjohtajalle, että hän vastasi ja otti juuri tämän esille.

Minä vain kerron, että minä olen itse ollut päivystämässä viikonloppuja ja nukkunut välillä yöt, kun ei ole ollut mitään töitä, ja siitä on maksettu muutama euro tunnilta, niin että minä olin sitoutunut olemaan tietenkin selvin päin ja käytettävissä enkä lähtenyt muualle. Kyllähän tämä sama mekanismi on yksi semmoinen — jo silloin toin sen eduskunnassa esille ja olin jo varma, että se tulee tänne ja joudutaan ottamaan, ei ehkä päiväsaikaan, koska jos ei takseja jossakin kunnassa ole, niin ehkä se alkaa jo olemaan liian pieni ja elinkelvoton kunta, mutta kun tulee yö, niin täytyy olla sopivan suuruinen päivystysrengas tiettyjä yrittäjiä, jotka sitoutuvat siihen, että he ovat käytettävissä, eivätkä matkat ole liian pitkiä ja valtio ja kunta joutuvat ne yhdessä maksamaan. En minä näe oikeastaan rehellisesti sanoen juuri muuta keinoa, millä tämä palvelu tullaan turvaamaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kymäläinen.

18.45 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt muutamaan asiaan vielä huomio:

Ensinnäkin siihen mahdollisuuteen, että yrittäjät voisivat sopia näistä päivystysvuoroista: tämä nimenomaan on asia, jota taksiyrittäjät ovat itse toivoneet, ja puhun nyt nimenomaan perinteisistä taksialan toimijoista.

Kun täällä tuli keskustelussa esille, miten voi olla mahdollista, että ministeriöllä ei ole kerättyä tietoa tällä hetkellä siitä, missä takseja toimii, niin se johtuu juuri siitä lainsäädännöstä, joka Bernerin uudistuksen osalta tehtiin, eli yrittäjiä on siellä ja täällä, harmaa talous on kasvanut, taksit eivät ole olleet tunnistettavia, niissä ei ole ollut kupuvaatimusta ja on voinut olla lähes millä kulkuvälineellä tahansa toimija. Haluttiin nimenomaan luoda sellai-

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

nen järjestelmä, että kuka tahansa voi kerätä lisätienestettä tai muuta alkamalla yhden nettissä tehtävän kokeen pohjalta takseja ajamaan tai kuljettamaan. Nyt kun tässä lainsäädännössä palataan ikään kuin askeleita taaksepäin ja pyritään taksien tunnistettavuutta sekä myöskin verottajan mahdollisuuksia taksiajoihin liittyen parantamaan, niin sitä tietoa ja paikannusta siitä, missä suuria puutteita saatavuuden osalta on, kertyy enemmän.

Mitä sitten tulee näihin Kela-kyyteihin, joita edustaja Niikko täällä otti esiin, niin se on nyt tässä keskustelussa moneen otteeseen tullut esille, eli Kela-kyydit eivät ole liikenne- ja viestintäministeriön alaa vaan ne kuuluvat STM:lle, ja sen vuoksi meillä tässä mietinnössä on lausuma, että toivomme, että STM ryhtyy valmistelemaan Kela-kyytien ja muidenkin julkisten kyytien osalta uudistuksia, ja toki liikenne- ja viestintäministeriö osallistuu omalta osaltaan siinä vaiheessa tähän valmistelutyöhön, kun sen aika on. Se on meillä lausumassa, ja siihen emme pystyneet tässä vaikuttamaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 176/2020 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen hallituksen esitykseen HE 176/2020 vp sisältyvän 3. lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 34/2021 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 3/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 26.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

5. Muu asia: Valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja

Muu asia M 4/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 5/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 26.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2021 vp

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 25.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 30/2021 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 25.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

8. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään torstaina 25.3.2021 klo 19.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.49.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola